

3097

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ మార్చి నెల 12 వ తేది బుధవారము

పేజీ 281

సంపుటము. ౫

కాళియమ్మ నామ సంవత్సర ఫాల్గుణ మాస శుద్ధ దశమి.

సంచిక ౨౮౧

అమృతం జనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ పైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
నువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బితో
వెల రా అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొటకును.

అమృతం జనము డి పో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయిండ్లకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు.
అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వైలెస్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "విటు మాస్టిక్ సోల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని పం తెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల
మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యూనిసిపల్ కార్పొరేషన్లు
వర్క్సువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ
చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

పోల్ ఏంజెల్స్—ది పోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్స్.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

పింఛ

మదరాసు

వై కామోజిమ్ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము

సర్వవృత్తిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

586

పాశుమనో పశుమనో సుమనోమనో పోవుదురు.

శుభములేదని డబ్బులేయవారలకు రూ 100 ఇశాం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు నుండ
కలసిన మోక్షదాయకము. అంద
యూజునీ, తేలికైనదైత్యులచే పా
ద్రగాంచబడియున్నది. ఎన్నిదిగ
జంతునను నుండు గుణముదాట
లేననకు మాత్రమే కాక ఎంకి,
పప్పు, పాము, జిడ్డి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు నువ్వు
గింపును. వెల పాకెట్ 1-8 0-8-0
పాస్తేజి 0-8-0. 1 డబ్బు పాకెట్టు
వెల రూ 5-0-0. పాస్తేజి పేజు.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు రిప్పించుకొనువారికి పాస్తేజి ఇశాం.
కర్రకులకు 100కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.
విరుణామా:— ధన లక్ష్మి కంపెనీ,
100 వెంకటేశ్వర్తి, సి.సి, సాదాకాపాట్ల, మదరాసు.

మహాశయులారా! వినుడి

ఈ క్రింది పుస్తకముల సారము గ్రహించినచో రోగ
ములు రానేరవు.

1. రోగనివారము (ఇంగ్లీషు) 0-4-0
2. మలేరియా జ్వరములు వాటివ్యాపకము
(ఇంగ్లీషు-తెలుగు) 0-4-0
3. జలహార విహారములు (ఇంగ్లీషు-తెలుగు) 0-4-0
4. హిందూగృహ వైద్యములు
(తెలుగు-సచిత్రము) 0-8-0

గ్రంథకర్త విలాసము:

భిషగాచార్య. పం. హెచ్. సుబ్బరామయ్యశాస్త్రి.

(1487)

కవిరత్న గోల్లపెడలిమ్మ

4165, మాసాఫాక్ బగారు, కేంబ్రీజ్

లోక వసిధి జెందిన కంచి జవులిదినునులు.

పరపమైన వెల! చాయకు ఉత్తరవాదము!

సాగవైద్య మొదలగు కొంగు గల కంది పట్టుచీరలు,
రూ 80 లు మొదలగునవి రూ 50 లు వరకు, పట్టురవికలు
రూ 2 లు మొదలగునవి రూ 1 లు వరకు. హోమయూత్ చీరలు
మొదలగు జవులిదినునులకు క్రింది విలాసమునకు వ్రాయును.
1400 విత్తల్ అండ్ కంపెనీ, కంచి.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్గొనుభయమును పొందుట స్వా
భావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటచేతనే కలు
గుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమున
మును కలుగజేసి కేరళసాఖ్యమును దృఢపరచును, ఆ
యొక్కవిధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇశామగా
నీ ఇవ్వబడును. పోస్టువారి యు మే మే ధరించి పంపెద
ము. వెంటనే వ్రాయుకోవలెను. (219)

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,

అలంకరిత హైదరాబాదు, 157, బ్రాడ్వేయరౌన్

మదరాసు శాసనసభ

ప్రథమ దినచర్య
(నిన్నటి కరువాయి)
కార్యదాగారు

దొరతనమువారిపక్షమున ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ప్రత్యుత్తరమును దొరతనమువారు బాగుగ గ్రహించియున్నారు. తక్షణం దండటనుకలసి నుమారు 10 లక్షల టన్నుల ఆహార పదార్థములు లోపముగా నుండుననియు, కొన్నియితర రాష్ట్రములలో మన రాజధానికన్నను ధరలేచుచున్నందున నుడివిరి. దొరతనమువారు పదార్థములను పులితెట్టుటనుగురించి మాట్లాడుచు, ఇట్టి ఆధికారము దొరతనమువారి చేతిలోనుండుటవల్ల బర్మాలో ధరలు తగ్గనని చెప్పిరి. అందువల్ల ఆట్టి ఆధికారము నుంచుట జేయవలయునని నుడివిరి. అంతర్వేదల నిరోధములను తీసివేసినయెడల కొన్నిజిల్లాలలో బాధాపూర్వకమగుననియు చెప్పి అంశు కంపెనీవారు విషయము నమ్ముటలో మ్యూనిసిపాలిటీలవారికి సహాయము జేసెదమని ఖరారు జేసిననియు అందువల్ల ప్రజలకు క్రమము తగ్గవచ్చుననియు, విద్యుత్తు ఖరీదును ముందుగ నీయవలసిని యరసరములేవండ మ్యూనిసిపల్ వారికి కంపెనీవారు విషయమును సులభముగాను కొనినారనియు చెప్పిరి.

కిరసనాయిలుగురించి చెప్పుచు కిరసనాయిలు లోపమునకు కారణమేమో తా మహింపకాలకున్నామనియు, కిరసనాయిలు లేవుచున్న కొన్ని నాణులు జర్మనులవల్ల ముంచి వేయబడినయు, కొద్దికొలలలో ఈలోపము తీరనని తా మహింపచున్నామనియు నుడివిరి. మహానగర మొదలైన సంఘములవారు ఈవిషయమై తమలో మాట్లాడవలెనని కోరి రనియు, అందువల్ల సభల ప్రతినిధులతో నీవిషయమై తాము మాట్లాడుదుమనియు నుడివి ఒక సంఘమును ఏర్పరచుట కంగీకరించిరి.

మా|| రంగాచార్యులుగారు తమరు ఆహారపదార్థముల సంబంధమయిన సంఘములో సభ్యులుగా నున్నామనియు, యిదివరకు ఆ సంఘమువారు తరచుగ సమావేశమయినట్లు తమకు తోచలేదనియు, అట్లు చేసినయెడల యీ బాధలందొక పోవుననియు, నరసింహయ్యగారు రువపాడించిన తీర్మానమును దొరతనమువారు రంగీకరించుట సంతోషకరముగ నున్నదనియు, అంతర్వేదల నిరోధములను తీసివేసిన యెడల బాగుండునని తమకు తోచుచున్నదనియు, రహదారి సౌకర్యమును గూర్చినయెడల నిరోధములను తీసివేసినను లాభముండదనియు, చెప్పిరి. లై సెన్సుపద్ధతిని తీసివేసినయెడల ధరలు తగ్గగలననియు, కాబట్టి లై సెన్సుపద్ధతిని తీసివేసి దిగుబడి చేయువారల సంఖ్యను వృద్ధి జేయవలెననియు,

డి. బి. సుబ్రహ్మణ్యం రెడ్డియారుగారు

వారు యీ మధ్యమ విషయమును తెచ్చి కడలూరులో 25 వల యొప్పన అమ్మితిమనియు, ఆ వెంటనే తక్కిన వర్తకులందరును ధరలను తగ్గించి 25 వల యొప్పన అమ్మి మొదలిడిరినియు చెప్పిరి.

అహమ్మదు తంబిమరకయారుగారు

లై సెన్సుపద్ధతి మండిదనియు, తగిన మోక్షతయను, అనుభవమున గల వర్తకులకే లై సెన్సులు యియ్యబడుచున్నవనియు, సివిల్ సప్లయల డైరెక్టరువై జేయబడుచున్న నేరాకోపములకు ఆధారము లేదనియు, లంచకొండికనము వృద్ధియగుచున్నదను నేరాకోపములకు ఆధారము లేనదనియు, వేంకటపతిరాజుగారు చెప్పినట్లు అంతర్వేదలనిరోధములను తీసివేసినయెడల కొన్ని జిల్లాలలో కలవుబాధ కలుగుననియు నుడివిరి.

మా|| ఏ. ఎన్. కృష్ణారావు పంతులుగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు అంతర్వేదల నిరోధముల కొంతకాలమువరకు నుండవలెననియు, జిల్లాల నియంతృకుల ఎంతయున్నదో కనిపెట్టి ఆధికమన్నయెడల తక్కిన జిల్లాలలోనికి సంపరచుననియు చెప్పిరి. అనేకస్థలములలో విద్యుదు మిగుల ప్రయోగమగుచున్నదనియు, పెదవారలకు ధనికులకును కూడ బాధకరముగ నున్నదనియు, యీ విషయమై యేమి జేయవలెనో దొరతనమువారు బాగుగ యోచింపవలెననియు, చెన్నపురిలో మళ్ళిమైన సంఘమును స్థాపించి క్షుద్రాకీ క్రతి జిల్లాలోనుకూడ సంఘముల ఏర్పరచినయెడల తగిన లాభము లేదనియు, ఆట్టి జిల్లాసంఘమువారు ఒకప్రతినిధిని ఎన్నుకొని మళ్ళిసంఘమునకు సంపినయెడల బాగుండుననియు చెప్పిరి.

మా|| మో. రామచంద్రారావు పంతులుగారు.

ప్రత్యుత్తరము బర్మానుండి నెలకు 25 వలకున్నుల విషయము వచ్చుచున్నది గాని, ఆ మొత్తమును వృద్ధి జేయనియెడల ఎన్ని సంఘముల నేర్పరచినను లాభములేదు. విషయమునే కాక పప్పుదినుసు మొదలయినవానిని కూడ యీ రాజధానికి దిగుబడి చేయవలెను. అంతర్వేదల నిరోధములను తీయకూడదనియు, తీసివేసినయెడల ధనవంతమయిన జిల్లా అంతసరుకును కొనివేయవలయు అందువల్ల తక్కిన జిల్లాలు బాధపడుననియు, నుడివిరి. తీర్మానములో కోరబడిన సంఘముల కొంతమట్టుకు స్థితిగతులు మారవచ్చుననియు చెప్పి, పదార్థములను బండి తెట్టుట విషయమై మ్యూనిసిపాలిటీలకు కొంత ఆధికార మిచ్చినయెడల లాభకరముగ నుండుననియు, అందులకు మ్యూనిసిపల్ సంఘములకు కొంత ధనసహాయము ఋణరూపకముగ చేయవలెననియు చెప్పిరి.

శివరావుగారు

అంతర్వేదల నిరోధమును దానివల్ల నష్టములేదనియు, అట్టి నిరోధములను తీసివేసినయెడల ధనవంతులయిన యితర వర్తకుల పోటీలవల్ల సరకు వైకిపోవు ననియు, మ్యూనిసిపల్ స్థానిక సంఘములకు విద్యుత్తుకొట్టు పెట్టునట్లు ప్రోత్సాహపరచవలెననియు, చెప్పిరి.

సర్ గార్డన్ ప్రేజరుగారు.

కిరసనాయిలు తక్కిన నూనెలకన్న ఎక్కువచాకగా నున్నదనియు, దొరతనమువారు దానిపై సరికారము వదిలిపెట్టినయెడల ధర మరింత హెచ్చును ననియు, చెప్పిరి. అంతర్వేదల నిరోధములను తీయకూడదని వీరు రామచంద్ర రావుగారి యభిప్రాయముతో నేకిభవించిరి. లై సెన్సు పద్ధతి యుండవలెననియు, లై సెన్సు సాఫ్టుమెంట్ వట్టుకు చాలాచుంది వర్తకుల కిచ్చిన యెడల లాభకరముగ నుండు ననియు, చెప్పిరి. చెప్పి అంశు కంపెనీవారు విషయము సులభముగాను కొనినారనియు చెప్పిరి.

మా|| యాకుబు హసేను సాహెబు గారు.

ఈ విషయమై నిదివరకే దొరతనము వారు ప్రజల మళ్ళిప్రాయమును పుచ్చుకొని యుండవలసినదనియు, సివిల్ సప్లయల డైరెక్టరుగారి సంఘము యిదివర కొక మారును సమావేశము కాకపోవుట ఆశ్చర్యకరమనియు నుడివిరి. దొరతనమువారు ధరలను స్వాధీనపరచుకొనుటవల్ల ప్రజలకేమియు లాభము రాలేదు బర్మానుండి లై సెన్సువల్ల కొంతమంది నిరోధియును వర్తకుల మాత్రమే సరకును లేచుకొన గలుగుచున్నారనియు, తక్కిన సాధారణ వర్తకులకు అట్టి సౌకర్యములు లేవనియు చెప్పిరి.

దిదంబరనాథ మొదలియారుగారు.

అంతర్వేదల నిరోధములను తొలగించి ధరలను స్థిరపరచువై ఈ విషయంబు బాధా తగ్గవనియు, చెప్పిరి.

సర్ ప్రాన్సిస్ బాప్టరుగారు

వై నెలకి వచ్చుచున్న సప్లయకుకూడ దొరతనమువారి యధీనమున నుండవలెనని.

మా|| కే. రామయ్యంగారు

ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ఎవరో కొందరు వర్తకులకు మాత్రమే లై సెన్సు నిచ్చుట మంచిదికాదనియు, హెచ్చు

మందిన వర్తకులు జున్నయెడల ధరలు తగ్గగల వనియు, వర్తకులను ఇందువిషయమై ప్రోత్సాహపరచవలెననియు, మ్యూనిసిపల్ వారినికూడ విద్యుత్తు దుకాణములు పెట్టి ప్రజలకు సహాయము జేయునట్లు ప్రోత్సాహపరచవలెననియు చెప్పిరి.

నరసింహయ్యరుగారు

ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు విషయము దిగుబడిన ప్రజలకు సహాయముజేయుటకు పూనుకొనినందుకు సర్ గార్డన్ ప్రేజరు గారిని అభినందించిరి. కొందరు వర్తకులకు లై సెన్సు యియ్యబడలేదని చాలామంది ఫిర్యాదుజేయుచున్నారు. వారలకు కూడ లై సెన్సు నిచ్చుట న్యాయముగ నుండును. వర్తకులు విస్తారముగ నున్న కొలది ప్రజలకు లాభకరముగ నుండుననియు చెప్పిరి.

కార్యదాగారు

ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు యీ విషయమునంతయు రాబోవు ప్రతినిధులసభలో యాలోచించెదమనియు స్పష్టత సంతృప్తి ములలో నున్న ఆహారపదార్థముల రహదారి నిరోధములను తొలగించు విషయమై సామాన్య దొరతనమువారివద్ద నుండి యింకను జవాబు రాలేదనియు సివిల్ సప్లయ డైరెక్టరు సంఘమును కూడ మార్చి తిరుగ నుండియేర్పాట్లను జేయగలనుమై యోచించెదమనియు నుడివిరి.

రామయ్యంగారు వేంకటపతిరాజుగారు ఉపపాడించిన తీర్మానమును అవసరమనియు కొనబడెను.

నరసింహయ్యరుగారు

ఈ సభాచర్యుల తెలివితేముటకై సభకు వచ్చుటకు మరికొన్ని తేజభాష వైనికపత్రికలకు నెల వసంగమని ఈ సభవారు దొరతనమువారికి నూచించుచున్నారు.

కార్యదర్శిగో మాట్లాడి యీ తీర్మానమును వీరుకనంపారించుకొనిరి.

అహమ్మద్ తంబి మరకయారుగారు

తిరుత్తరాయిపుండి జేదరానయం రయలుజేమ స్థాపించవలెనను తీర్మానమును వీరుకనంపాడించిరి. కొంత చర్చ జరిగిన పిమ్మట యీ విషయమై సాఫ్టుమెంట్ జేగముతో పనిజేయవలెనని రయల్స్ ఆధికారికి వ్రాసితిమనియు సామానులు దొరకుట కష్టముగా నున్నదనియు చెప్పిరి.

తీర్మానము ఉపసంహరించుకొనబడెను.

రెండవ దినచర్య

నేటియుదయము తిరుగ శాసనసభ సమావేశమయ్యెను.

చెన్నపురి నగరపాలక చట్టము

I 72-వ క్లాజుకు మారుగా ఈ క్రిందివానిని జేయవలెను.

72 (1) ఈ చట్టము ఏర్పరచబడినవాటివల్ల అభ్యంతరము లేకుండ, ప్రైవేట్ జేకరుయొక ఎస్టేట్ నేను భాగములో నున్న దొరతనమువారి యొడ్డును, నెలయును చెన్నపురి నైరి కోర్ట్లోకి యధీనమం దుండును.

(2) సభాయుక్తు డయిన గవర్నరుగారి యజ్ఞతేని యీ ప్రజేకము గోతులు క్రమస్థులకు గాని, ఇండ్లను కట్టుట మొదలయినవాటికి గాని యధికార మియ్యబడదు.

పోలీసు కమిషనరుగారి యజ్ఞమై నైరికోర్ట్లోకి సర్కసు మొదలయినవాటికి తాత్కాలికముగ పోకలు మొదలయినవాటిని జేయుటకు అధికార మియ్యబడును. అని నూచించు సవరణను మా|| శ్రీనివాసయ్యంగారు రువపాడించిరి.

అఖిలభారతీయ ఆయుర్వేద విద్యాపీఠపరీక్షలు (1045)

మామూలు స్థలములందు ముందు సంవత్సరపు సాంవత్సరిక పరీక్షలు 1919 సంవత్సరము మార్చి నెల 14, 18-వ తేదీలమధ్య జరుగును.

1. ఆయుర్వేద ఆచార్యపరీక్ష.
2. ,, విశారద ,, (ప్రత్యుత్తరములు సంస్కృతములో నుండవలెను.)
3. వైద్యపరీక్ష (విద్యార్థి దేశభాషలో నుండవలెను.)

హిందూ దేశములో ఎక్కడైనను 10 మంది విద్యార్థులు నూడినచో నక్కడ పరీక్షాస్థాన మేర్పరుపబడును.

ఇతర వివరములకును దరఖాస్తుపత్రములకును యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయుడు.

2-14-0

సెక్రటరీ, ఆయుర్వేద మహామండలి,

ఆయుర్వేదకళాశాల భవనము, మదరాసు.

II ఈ కార్యము బాగుజేయుట, కావలయు క్రమములను మొదలగు వ్యాజ్యములను పని చేయుటకు కార్యకర్తలను ప్రత్యేకముగా ఆజ్ఞాపించి నవనరములను అని నూచించు సవరణను పి రుపపాదించిరి.

III కమిషనరులను సైనికోర్కీగిరిలను ఇంటిపాను అంగీకరింపబడునరకు ఇంద్రుడు కట్టుటకు కలవును కోరకుడారు అని నూచించు సవరణను పి రుపపాదించిరి.

IV ఈ సెక్షన్లయొక్క 26 నుబు సెక్షన్లలో చెప్పబడిన పని గవర్నరుగారి యాజ్ఞ లేకుండ చేయబడినయెడల ప్రియంకరి తెలిసిన 14 రోజులలోగా అపనిని మూచిసి నవ్వ కరిహరమును జేయవలెనని కమిషనరు కోరవచ్చునని నూచించు సవరణను పా రుపపాదించిరి.

V 4 వ నుబు సెక్షన్ ప్రకారము చేయబడినవానికి ఎట్టి వారెని నవ్వకరిహర మొనగబడదు.

VI 4 వ నుబు సెక్షన్ ప్రకారము కమిషనరుగారి ఆజ్ఞను మన్నింపక పోయినయెడల ఇంద్ర విషయమై 182 వ సెక్షన్లలో చెప్పబడినట్లు శిక్షకు పాత్రులగుదురు అని నూచించు సవరణను పాడ పి రుపపాదించిరి.

గవర్నరు మొదలయిన పోలీస్ అడ్డెలు కార్యకర్తలను వారికి వచ్చునా వైకకాఖకు పోవునా అని దాక్షరు నాయకుగా రడిసిరి.

ఆసంగతి కార్యకర్తలనువారును వైకకాఖనాయకు ఒకరితోనొకరు యోచించుకొనవలెనని అడ్డోకెటు జనరలు గారు నడిచిరి.

సవరణ లంగీకరింపబడినది.

ఈచట్టమును వారు కాపరూపముగ పెట్టవలెనని మా|| రాజగోపాలాచార్యులుగా రుపపాదించిరి. ఈ చట్టమువల్ల స్థానిక స్వరూపాలను వృద్ధిజేయవలయు ఎత్తువమందికి ఎత్తుకొను అధికారము లొనగబడుచున్నవనియు, సుంకమును చెల్లించు వారు రందరికిని యెన్నికల అధికార మొనగబడు చున్నవనియు, సభ్యులకు వ్యవహారములో పెక్కుర యధికారము నిచ్చుటే యీచట్టపు యభిప్రాయ మనియు, కమిషనరు నిజాజునుట గురించి కొందరు ఆక్షేపించుచు న్నారుగాని బొంబయిలో కమిషనరు శేర్మచుటవల్ల వ్యవహారము బాగుగ జరుగుచున్నదనియు ఆపద్ధతి బాగున్నదనిబొంబయి కాపరసభలోని అనధికారస్వభూ లొప్పకొని రనియు చెప్పిరి.

కార్యకర్తలయొక్క సరికదనసూర్యము, ఆదాయమునూర్చియు చేయబడిన ఆక్షేపణలనూర్చి మాట్లాడుచు వృత్తికన్నలు మొదలయినవి క్రొత్త చట్టములో మార్చబడినందున కార్యకర్తలను ఆదాయభిక్షుధి కా గలదనియు, ఈచట్టమును దొరతనమువారు చాల ఆలోచనమీదనే ప్రవేశ పెట్టి రనియు, అనభవమువైది దీనిని క్రమముగ మార్చవచ్చునని చెప్పిరి.

మా|| క్రిష్ణవాసయ్యగారు యీచట్టము మునుపటిదాని కన్నను అభివృద్ధిని నూచించుచున్న దనియు పోయ్యచందరికి యెన్నికవాక్కు ఇయ్యబడెననియు, శ్రీలక్ష్మణుడ నిట్టి మాక్కు క్రొత్తగ నియ్యబడుచున్నదనియు చెప్పిరి. (సశేషం)

ధిల్లినగరమున గతి కుక్రవారము ధిల్లీ స్వరాజ్యసమితి అధ్యక్షులక్రింద రాలటుచట్టముల నాక్షేపించుటకు పోరుచు నభి బరిగను. దాక్షరు ఎమ్. ఎ. ఆక్సారిగా రధ్యక్షులకరీంధిరి. కారదానందస్వామి (మహాత్మ్య : యునిషిరాము) ప్రాధేమరు ఇంద్రాగారు, ఘోసరట్ మోహినీహాఫిజ్ అబ్దుల్ అజిజ్ గారు మున్నగువారు అవస్థించిరి. గాంధీ మహాత్ముడు సభలో విజృంభించె. వీరికి జేవమస్వస్థతగా నుండుటకే ఎమ్ కే. జేకాయగారు గాంధీగారి యుటకాననము జరిపిరి. 14 గురు సత్యాగ్రహకర్తలను పూనుటకు ప్రమాణము జేసిరి. మిగిలినవారి కితరము పూనుటకు అనుమతముగా నుండిరి. ఈ ప్రమాణము జేయవలసి డి విషయమును, కాగ్రత్త నాలో చింపవలసిన దని గాంధీమహాత్ముడు తెల్పెను. సవరణ యాపమును దాల్చినను రాలటుచట్టములను ఆమోదించవలెనుట, గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వమున ప్రజల ఆమితస్వస్థతమును తెలుపుట, సత్యాగ్రహమును పూనుట మున్నగు తీర్మానములు ఆమోదించబడినవి.

నోటీసు (1516)

మాజీలో పొట్టికాయపిధిలోను, గోవిందు నాయకకుపిధిలోను నిరంకుశము మండిన రాజమృత ఆస్పరక కన్నయ్యలాల సాహుకారు యిచ్చు నోటిక యేమనగా:- నీవు సవర సాహుకారునకు యివ్వరిలసిన లోకమొత్తం రు 20-5-9 ను చెల్లింపు. నీవు నీవు లోకమొత్తం నగలున్ను, వస్తువులన్ను యీలో రుర తారీఖు వెనక నలంబో అమ్మబడును.

విదేశతంత్రీవార్తలు

(రైటురు ఏజెన్సీ)

ఇంగ్లండు

సంధి కార్యము.

లండను, మార్చి 4:- లాయడు బార్లి గారు లండనులో జేల్సు, మహాజనుల వింగురం దువస్థునించుచు సంధి సభను త్వరలో ముగించుటకు తాము పోనుటకు పోవుమంటిమనియు లోకమంతయు సంధిని త్వరలో పూర్తిచేయుట కత్యాతుగత తో నన్నదనియు, చిన్న జేతులకు ఈసభయందు మహావిజయము గలిగెననియు, కాని ఆజేతులు పెద్దజేతులలో పోటి పెట్టుకొని తక్కువ నడచినవో మహా విజయ గలుగుననియు, తమ జేతును వృద్ధి చేసికొనవో తమ బలమును వృద్ధి యగునను భావము నిరూపయోగ మనియు చెప్పిరి.

పార్లమెంటు చర్చ.

లండను, మార్చి 4:- తూర్పుజేతుల తిండ్రివార్త లేల ఆలస్య మగుచున్నవని రామ్మజేతుగారు ప్రజలమందరినున ప్రశ్నింపగా ఇల్లింగ్వురు గారిట్లు చెప్పిరి: ఈ యాలస్యమున కనేక కారణములు ఉన్నవి. 1 యుద్ధమునకు పూర్వముకంటె నిప్పును తిండ్రివార్తలు రెండున్నరలంత లభింపక నన్నవి. వీటిలో ననేకము గవర్నమెంటువారిని. వారిని యుభయముగ నుండు కంపకలనీయన్నది. 2 యవ్య, జర్మనీ మొదలగాగల మార్గములు కొన్ని అపివేయబడినవి. ఇందులన నీటికావరా పోవలయు వార్తలగుడ ఇంగ్లండునుండి ఏర్పరుపబడిన 7 మార్గములమీద వడినవి. వాటిలో రెండు పనిచేయకున్నవి. అయిన నింతలోనే యివి చక్క పెట్టబడును. ఈ తిండ్రివార్తల రాజభారములను విశేషముగ తగ్గింపవలసినదని గవర్నమెంటు కాఖులు హెచ్చరింపబడినవి. ఇప్పుడున్న గవర్నమెంటు ప్రేమ నలవాటగా ఇంకొకమార్గము నేర్పరచుటకు పోస్తుకొనుచు యత్నించుచున్నాడు.

ప్రజల మందరినున కర్నలు యేటుగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు మాంటేబాగా రిరవున ఫిషరు గారిట్లు చెప్పిరి: సంధిసభలో జేబెటు సమస్య తర్కింపబడునట్లు లేదు. ఇందును గూర్చి యేదియో తృప్తికరమగు సమాధానము మొనరింపుకొను టావశ్యక మనునంగతిని దొరతనమువారు బాగుగ నెలుగుదురు. కాని ఇకముందీ విషయమున నెట్టిప్రయత్నములు చేయబడవో తానేమియు చెప్పజాలదు. క్రిందటి అల్ట్రాబరసెలలో చీనావారికిని తూర్పు జేబెట్టునందలి జేబెట్టువైస్యములకు నేడియో తాత్కాలికపు సంధి జరిగెనని పిషరుగారు నూచించిరి.

లండను, మార్చి 10:- లిక్సీరుమహారాజుగారు నేడు రాజదంపతులతో గలసి భోజనము చేసిరి.

లండను, మార్చి 10:- కేజరు జనరలు జి. ఎస్. మాకృన్ను గారిని నేడు బార్లివక్రవక్ర ఆదరణచెనె.

ఫోర్టెస్మాగారి యువన్యాసము.

లండను, మార్చి 6:- గాతులు ఇన్స్టిట్యూటు వద్ద నవస్థానించుచు జే. డబ్ల్యు. ఫోర్టెస్మా గారు విరోహ మహాసంగ్రామమున భారత సైన్యము లొనరించిన సహాయమును విశేషముగ నుగడించిరి. భారత సైన్యము లన్నతమగు పరాక్రమమును జూచెను. భారతసంస్థానాధిపతులు మూవినరాజభక్తి యపారము. అందులకు వారికి మనమందేరియు కృతజ్ఞులముగ నుండవలయును. వారి రాజభక్తిని సంపాదించుటలో బార్లివక్రవక్ర రాంలేరియు కృషిజేసిరి. వక్రవక్రగారు 1911 లో ఇండియా కేగినపుడు తాను వారి కంటిమండెను. జంతులు నలదనుమందగా వక్రవక్ర గారిండి యాకేసిరి. ఇంగ్లండు ఇండియా సంబంధములను దృఢపత్తరము జేయవలయునని వారి పంకల్పము. అట్లు చేయుటకు తామిప్పుడిండియాకేగుట ఎంతేయను సహకార కాగలదని వారు బాగుగ తెలిసికొనిరి. ఇండియాలో నున్నపుడు వారికి విక్రాంతియే లేకుండెను. మొదటి రివారుములలో నుకగడియమైన వారికి తెరపిజేకుండెను. క్రొత్తదినము, దినమెల్లయును వారు భారతసంస్థానాధిపతులకు సందర్శనముల నొనగుచు వారిని మామటకు చాల ఆనందించుచుండిరి. హిందూసంస్థానాధిపతులలో ముఖ్యులందఱు నొక భక్తివిక్యాసములతో వక్రవక్రగారిని డిలకింపవడియు, వారందఱు రెట్లు యుద్ధసహాయార్థము నుండంజ జేసినిదియు జూచిన చాల సంతోషకరముగ నుండగలదు.

ఫ్రాన్సు

డెన్మార్కువారి ఆశయములు

పారిసు, మార్చి 4:- డెన్మార్కువారి ఆశయములను విచారించుచున్న సంధిసభాసభ్యులువారు మెన్సవిగ్ నందు డెన్మార్కువారి దివలకే కోరియుండిన భాగములకు దక్షిణమున నింకొకభాగమునుగూడ నేర్పజుటకు సిఫార్సు చేసిరి. ఈ మాత్రసభాగము యుద్ధసందర్భావసరములకొనుట మిత్రమండలివారిచే నాక్రమించుకొనబడును.

క్లెమెన్తోగారి శత్రువు

పారిసు, మార్చి 4:- క్లెమెన్తోగారిని చంప యత్నించిన (రోమీని సైనికవిధానమున విచారించుట ఈ నెల 14-వ తేదీని ఆరంభమగును.

అమెరికా

మిత్రమండలి సంధి సభాప్రతినిధులు.

విల్సనుగారి వాక్యములు

వాషింగ్టన్, మార్చి 4:- ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు మేయరులయొక్కయు గవర్నరులయొక్కయు మహాసభయందు వస్థునించుచు సమావేశమగుచున్న సంధిసభయందు క్రలి నిధులు ఎవ్వరికిని ఆధిపతులుగాక 7000 లక్షల జనులకు సేవకు లని పోరునందు విశ్వసించ బడుచున్న దని చెప్పి యింకను ఇట్లనిరి:- మనము వారి జేనులాభములకు గాక ఇతరులజేనులాభములకు ప్రయత్నించుచున్నామని మనము తెలిసినవో ఎప్పుడును మాపుకొనజాలని మహావోధము మనపైనుండును. సాధారణజనులకు సలహాలను కైకొనుటయే ప్రభుత్వము వారి వనియనియు, లోకజనుల నుభయిరులు సామాన్య కార్యములను జేయుచుండుపనివారలపై నాధారపడి యుండుననియు మహాకార్య సాధనముననే లోకమును నడపుట జరుగజాలదనియు, ఇప్పుడిప్పుడు గ్రహించుచున్నాము. లోకచారిత్రియన ప్రభువర్త్యామును అంతర్జాతీయసామభూతి విజృంభించుచున్నది. ఈసామభూతి వివిధ ప్రభుత్వముల సమావేశము నలపనేగాక వివిధజాతుల సమావేశములను విజృంభించుచున్నది. మనము యెన్నెడెన్నెట్లు జనుల సేవకులమనియు తాము కోరికరితిని నుభయగా జీవింపగలగునట్లు ఆ జనులకు మనము సేవచేయుటయే మన పనియనియు మనము గ్రహించుటయే ఈసత్యమును వ్యక్తము చేయుచున్నది. సేవకులమని మన మెరుగుదుమని కార్యరూపమున మనము చూపకున్నవో మనము ప్రజలను సంకృప్తి చేయవలెనని లోకకాంతిని సాధింపవలెనని భావించుము.

సర్వజాతి సమ్మేళనసంఘము

వాషింగ్టన్, మార్చి 4:- సర్వజాతి సమ్మేళనసంఘము ధిత్తు నియమముల నామోదింపదగ దనియు, అమెరికను కమిషనరులు జర్మనీతో సంధిచేసికొనుటకు పంపబడవలె ననియు నెన్నెనుకభయందు లాడ్లిగా రొక తీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టెనున్నారు.

జర్మనీ

జర్మనీయందలి విషమస్థితి

లండను, మార్చి 4:- జర్మనీనుండి వచ్చుచున్న వార్తలను బట్టి ప్రస్తుతము దొరతనమువారి స్థితి చాల విషమముగ నున్నట్లున్నది. ఒక ప్రక్కనుండి కరికాసములును, నరయొక ప్రక్కనుండి ప్రోలిటారియులు అధికారప్రాబల్యమును ప్రజలను హింసించుచున్నవి. సామాన్యజనులకు లేయిమారు ఎంతో యిండును, వికేనారుల మిత్రమందుత్రికర్మము వారియందు విక్యాసము లేవున్నది. జేకసంపదను ఆందోళిని వంచిపెట్టెలకు ననియు రాష్ట్రీయవ్యవహారములను నావియట్టుకు విశేషాధికారముండవలయు ననియు ఈ మొదలుగా గల ఆ త్యంత ప్రజానక్రమ ప్రయత్నములను వారభిలషించుచున్నారు. గవర్నమెంటువారు గతము, పోరామిక సంఘములు మొదలగు వాటిపై తమ ప్రాబల్యమును విస్తరింపజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇదివరకు వాన సోవియట్టు విధానము గూర్చి చాల కట్టుదలగ నుండిరి.

చీనా

బ్రిటిషు కాన్సులు సవమానించుట

హంకాంగు, మార్చి 3:- క్యేయిలీకులో నుండిన బ్రిటిషు కాన్సులు అచటి చీనావారి అల్లకి నశిచియ ప్రయత్నింపగా వారతని నెదిరించి కట్టిజేసిరి. కొంతకాల మైన వెనక వారు మగల విడిచిపెట్టబడిరి. చీనా అధికారుల లభిటికప్పుకు 14 గురు శేర్మలను తుపాకులతో కార్చి చంపిరి.

బోర్డుల కనధికారాధ్యక్షులు నియమింపబడిరి. సంవత్సరాంతమున, ప్రభుత్వ నియమములకు అనుగుణముగా కారాధ్యక్షులు 33 తాలూకాబోర్డుల చార్జిని పోషించిరి.

తాలూకాబోర్డులలో నియతసభ్యుల సంఖ్య సగముకన్న నెక్కువ లేదు. తాలూకాబోర్డుల ఎన్నికలలో, సభ్యులకును ఎన్నికదారులకును సమానార్హత లంగీకరింపబడినది. ఈవిధము లాధికరములకు సంబంధములేదు. రాజ్యాని యందలి తాలూకాబోర్డులు 1229 సభల జరిపి నవి. సభలకు హాజరయ్యెడి ఉద్యోగ సభ్యుల సంఖ్య చాల తక్కువగ నున్నది. సంద్యాల, ఆత్మకూరు తాలూకాబోర్డులు, నిబంధనల ననుసరించి, మాసమున కొకసారియైనను సమావేశము గా లేకుండుట శోచనీయము. దక్షిణ కనరా, నీలగిరిలో దప్ప, యూనియను వంచాయతు లన్నిజిల్లాలయందును గలవు. సంవత్సరాంతమున దీని 4644లవు. గతవత్సరమునకన్న 56 అధికమయ్యెను. 119 వంచాయతులకు అధ్యక్షుల నెన్నికొను హక్కు ప్రసాదింపబడెను. 36 వంచాయతు లీ హక్కును సంవత్సరాంతమున నిర్వహించినవి. సభ్యుల నెన్నికొను హక్కు గత వత్సరము 27 యూనియనుల కుండెను. నివేదిక వత్సరమున 96 యూనియనుల కాహక్కు ప్రసాదింపబడెను. యూనియను వంచాయతులలో సంవత్సరాంతము 4331 మంది సభ్యులుండిరి. వీరిలో 943 మంది గ్రామాద్యోగులు. 61 మంది నియక్తులును, 3327 ప్రభుత్వ నియమితులు నై యుండిరి. ఈ సంఖ్యనుబట్టి నియతసభ్యుల తల్ప సంఖ్యాకులని, కరతలామలక మగుచున్నది. ఇట్టి వంచాయతులచే, ప్రజల కెట్టి లాభముండదు. సభ్యులెన్నిక మూలమున నియమింపబడినగాని, ప్రజలశ్రేయము పెంపొందజాలదు.

సంవత్సరాంతమున లోకలుబోర్డు యూనియను వంచాయతులకు, 18584502 రూప్యములు నిలువ యుండెను. మొత్తపు టాదాయము 2016 9769 రూప్యము లయ్యెను. మండలముల యాదాయము చాలవరకు భేది ముచున్నది. తంజావూరు జిల్లాకు 20 లక్షల రూప్యముల యాదాయముండెను. కృష్ణాజిల్లాకు 16 లక్షల రూప్యము లేతెంచెను. ఈ రెండు జిల్లాలకును, ఆదాయము భూమిస్థులనుండియే గాక జిల్లాబోర్డు రైల్వేల నుండిగూడ సమకూరుచున్నది. కృష్ణాబోర్డునకు రైల్వే ఆదాయము వెనుకటి వత్సరముకన్న 2 లక్షలు హెచ్చెను. తంజావూరునకు 4, 5 లక్షల మధ్యగ హెచ్చయ్యెను. లోకలు బోర్డుల వ్యయము 178 62506 లక్షలయ్యెను. మొత్తముమీద వీటికి 100 కి 25 వంతున నిలువ యుండెను. జిల్లా బోర్డులు ప్రభుత్వమువారి కీయవలసిన బాకీలు 2313950 రూప్యములు నిలువయుండెను. గంటూరు జిల్లాబోర్డువారు గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీల నమ్ముటకు వీలుగాక, మద్రాసు బ్యాంకునుండి ధన ముక్కుదీసికొని రైల్వేపై వెచ్చించిరి. నివేదిక వత్సరాంతమున వీరు బ్యాంకినారికి 156877 రూప్యములను బాకీయుండిరి. రయిల్వేసెన్సు గాక, భూమికన్నులనుండి, 6200840 రూప్యముల యాదాయము వచ్చెను. ఇది వెనుకటి వత్సరపు టాదాయముకన్న దగ్గెను. రైల్వే సెన్సునుండి ఆదాయము 1057987 నుండి 1134755 రూప్యము హెచ్చెను. జిల్లాబోర్డు రైల్వేల యాదాయము 780332 రూప్యములనుండి 829883 రూప్యములవరకు హెచ్చెను.

19 యూనియనులలో దప్ప మిగిలిన వాటన్నిటియందు, ఇంటి కన్ను విధింపబడుచునే యున్నది. వన్నుల వసూలుమాత్రము తగ్గుదల జూపెను. 1915-16 సంవత్సరమున 100-597 వసూలయ్యెను. 1916-17 సంవత్సరమున 100 కి 96.5 వసూలయ్యెను. 1917-18 సంవత్సరమున 100 కి 95.3 మాత్రమే వసూలయ్యెను. ఇందుకు కారణము, అంటువ్యాధుల ప్రాబల్యమే కారణమని చెప్పవచ్చును. విద్యాసంబంధముగ నాదాయము 2052990 నుండి 2574017 రూప్యములవరకు హెచ్చెను. గంటూరుజిల్లాలో మాత్రము లోకలు ఫండుటోలు వసూళ్లు దీసివేయబడెను. మిగిలిన మండలములన్నిటిలో రోడ్లపన్ను వసూలు జేయబడెను. ఈ బాపతు మొత్తము 2151479 రూప్యములయ్యెను. రోడ్లవ్యయములో టోలువసూళ్లు 100 కి 41.9 వంతున లేతెను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు లోకలుబోర్డులకు 58,98,947 రూప్యముల గ్రాంటులనిచ్చిరి. వీటిలో 2178582 రూప్యములు విద్యవిమిత్తము గ్రాంటులుగ నొసంగబడెను. మొత్తముమీద లోకలుఫండు వన్నులు మనుజున కొకరికి 0.4-5ల వంతున తేలుచున్నవి. గతవత్సర మీదే 0.4-3 లుగ నుండెను. టోళ్లు దీసివేచినది 0-3-6 లగుచున్నది. టోళ్లు లేకుండ, రాజధానిలో కెల్ల శృష్టా గోదావరి జిల్లాలలో వన్నుల తృప్తికమున తేలుచున్నది. కృష్ణాజిల్లాలో మనుజున కొకరికి 0-6-10 లగుచున్నది. గోదావరిలో 0-6-6 లగుచున్నది. గంటూరులో 0-5-6 లగుచున్నది.

లోకలు ఫండు ఎస్టాబ్లిషు మెంటులకు వ్యయము 599245 రూప్యము లయ్యెను. విద్యకు 31,22,492 రూప్యముల వ్యయమయ్యెను. లోకలుబోర్డులు 75 పాఠశాలలను భరించుచు న్నవి. ఇవి భరించుచున్న ప్రాథమిక పాఠశాలల సంఖ్య 6884. గతవత్సరముకన్న 336 ప్రాథమిక పాఠశాల లధికమయ్యెను. విద్యార్థుల సంఖ్య 834534 నుండి 895052 వరకు పెరిగెను. వీటిలో 1371 పాఠశాలలు పన్ను బాతులనిమిత్తమే పురుకబడినవి. వీటిలో విద్యనభ్యసించేవారి సంఖ్య 64735. గంటూరుమండలములో నన్నిమండలముల కన్న నిన్ను బాతుల పాఠశాలలు హెచ్చుగ నున్నవి. విద్యార్థుల కొకటింటికి లోకలుబోర్డులకు 7-9-0 వంతున వ్యయమయ్యెను. సామాన్యదాయములో 100-కి 12.3 వంతున లోకలుబోర్డులు విద్యపై వెచ్చించెను. ఈ సుఖమును 402 వైద్యాలయములను భరించుచుండెను. వైద్యసహాయము బడిసిన రోగుల సంఖ్య దగ్గెను. ఇందుకు యుద్ధకరిస్థితులే కారణము. జెజవాడ బుడదురైలుపై 100 కి 9.1 వంతున లాభము గలిగెను. తెనాలి రేవెన్యూ మార్గముపై 100 కి 3.7 వంతున లాభ మేతెంచెను. ప్రతిమండలమునందును, ఉదారవంతులు జేసిన ధనసహాయము ప్రశంసించబడినది. లోకలు బోర్డులలో ప్రశంసార్హముగ కృషిసలిపిన అధ్యక్షు, ఉపాధ్యక్షుల నామములు వివరింపబడినవి.

ఇదియెమి ?

ఈ మాసపు ధిమాసభిస్తు పత్రికలో అంబి సెంటుకారిబుల వ్రాముచున్నారు: "రాజకీయమునకు, తమిళనాడు యనుచరులు నాపై శత్రుత్వమును పురికొల్పుచున్నారు. కాంగ్రెసులో జేసిన నా పలుకుబడి నుపయోగించి, నాతో స్నేహమును నడించి, పిమ్మట వారు నాపై నెరుగు తిరిగెదరని, తిలకుగారి విరోధులు జెప్పినమాట నిజమాయని దలపవలసి వచ్చుచున్నది. ఈ యుద్దేశముతోనే వారు నన్ను తీవ్రముగ దూషించుచున్నారని గాన్పించుచున్నది. గోక్షే గారి సూచనప్రకారము కాంగ్రెసులోనికి వారు ప్రవేశించుటకై నేను సలిపిన కృషికి, నేనుమాత్రము వదిలిపించెను. గోక్షేగారు తమ యుదారవ్యభావముచే మోసపోయి యుండవచ్చును. ప్రాయశః, దూరాలోచన గల విమర్శకుల యభిప్రాయమే నిజమై యుండవచ్చును. ఎటుల యినను నాకెవరు ద్రోహము జేసినను, నేనితరులకు శత్రు బూన ను.....కీలకు పార్టీ వారు, నాపై న సాధారణ వైరమును సాధించుచున్నారు. ఆంగ్లదేశములో, నాస్నేహితు లాతనికి ఆతిథ్యమునకును దయజూపుమండ, ఆతని స్నేహితు లీదేశమున నన్ను చూపుమాన యత్నించుచున్నారు."

హిందూపత్రికా విమర్శనముగూడ వ్యాసాంతమున గలదు. కాని, వ్యాఖ్యాన మనవసరము.

తొమ్మిది

జీవనయాత్ర కవనరసగు వస్తువులధర లన్నియు బెరుగుచున్నవనుట ఎల్లర కనుభవసిద్ధమే. ఇంతవరకును అధికారు లీ సంగత్యా వరిమానమునకు ప్రజాప్రతినిధుల తోడ్పాటు కైకొనలేదు. హెచ్చుధరలగూర్చి అనేక సిద్ధాంతములు ప్రబలి యున్నవి. కాని ఏదినిజమో నిర్ణయించుటకు వీలులేకున్నది. సివిలు సప్లయల డైరెక్టరుగారి నియామకముచే ప్రజల కుపకాంక్షి గలుగలేదను నభిప్రాయము విశేషముగ వ్యాపించియున్నది. ప్రజల కష్టముల నరయుటకు పంచాయతీసంఘము నేర్పరుపవలయునని, గా. నరసింహయ్యగారు నిన్నటిదినము తీర్మాన ముపపాదించిరి. ఆతిథ్యావముపై సభ్యులు కడుమరము ముచ్చటించి. ఈవిషయమై యోచించుటకు త్వరతో నొకసభను సమావేశపరచెదమని, గా. కార్త్యాయణుడు ప్రభుత్వమున జవాబిచ్చిరి. ఈ సమావేశమువారు ప్రజల ముక్తిని బాపుటకు తగిన సూచనల గావించెదరని, నమ్మెదము.

ప్రభుత్వోద్యోగులు : రాజకీయవిషయములు

ప్రభుత్వోద్యోగులు రాజకీయ విషయములలో పాగొనగూడదను నిషేధముండగ, జిల్లాజడ్జి యగు కే. శ్రీనివాస రావుగారు "ఇండియా విషయదత్త" అనుగ్రంథము నెటుల ప్రచురించిరి? ప్రభుత్వమువారి విషయమై జవాబుజెప్పుచు, శ్రీనివాస రావుగారు ప్రభుత్వమువారి యంగీకారము బొందలేదని, తెలిపిరి అటులయినచో, రావుగారు, నిందార్హులా కారా? ఒకవేళ, ప్రజాశ్రేయముల నిందించే విషయములు, రాజకీయమున జేరనా? ఇందుకు సమాధానము బెలియవలసి యున్నది.

కట్టుకథ

ఆగాఖానుగారు మెసపొటెమియా పరిపాలకుడుగ నియమింప బడుచురని, మెయిలుపత్రిక బెలిపియుండెను. దీనిపై మహమ్మదీయులలో కొంత కలవరము గలిగెను. ఇదియంతయు కట్టుకథ యనియు, దీని నమ్మజనదనియు, అగాఖానుగారు తంత్రీవార్త నందిరి. మెయిలుపత్రిక గలిగించిన యలజకి ఇంతటిగో సరుమునని యూహించెదము.

ఇండియా సామ్రాజ్య శాసనసభ.

అధిక పత్ర విషయ కమిషన్ చర్చ

మా. నరసింహాశ్వరథగారి తీర్మానము.

రైల్వే వ్యయమును తగ్గించుగోరుట.

ఈనెల 10-వ తేదీ మొదలుగాను లవండుగాని అధ్యక్షతక్రింద మరల శాసనసభా సమావేశము జరిగినది. ద్వైత్య. ఎం. హయిలీ గారు ప్రమాణము చేసిరి.

మా. సర్ శంకర నాయుడుగారు.

పారిశుధ్య విద్యాకాళలకు గూర్చి సర్ నాయుడుగారు రాజకీయ పత్రము నువపాదించుచు విద్యా విషయమున వ్యయ పరుచుటకు హెచ్చు ధన మియ్యబడిన దని నిదర్శన పూర్వకముగ వివరించిరి. రాష్ట్రీయ దొరతనముల యొద్ద ముఖ్యముగా జరిగిన దొరతనమునా మొదల సామ్రాజ్య దొరతనము నాటికిన సామ్రాజ్య చాలకలదు. రాగల రత్నరమున నైన వారా మొత్తమును వ్యయ పరచెదరు. నిర్బంధ ప్రారంభ విద్యా వ్యయములను చాల రాష్ట్రీయ దొరతనముల వా రామోందిరి. ప్రారంభ విద్యా వ్యాప్తికి ధన సమర్థముగ నియ్యబడెన వలెననుటలో నేను శర్మగారి వాదము సంగీకరించుచున్నాను గాని సామ్రాజ్యము నడిపించు రీతిని నైపుణ్యమును బడసిన యాపాధ్యాయులు చాల మంది లభించిన వలెను. పారిశుధ్య వ్యయము గూడ హెచ్చుచున్నది. పరిశోధ శాస్త్రములలో పలువురు యుద్ధ కావ్యములందు నియ్యుత్తరై యున్నార గాని రాగల రత్నరమున చాలమంది లభించు వచ్చును.

వాణిజ్యము - పరిశ్రమలు.

మా. హాలండు గారు.

ఈ విషయమును వాణిజ్య పత్రమును హాలండు గారు వాదించి మా. బార్న్సు గారు లేకపోయినది వినితింది. నిరుచు మొదటి నెలలో 125 లక్షల రుపాయల వార్తలు పంపబడినవి. ఈ సంవత్సరమున 140 లక్షలు ఆ నెలలలో పంపబడినవి. ఒక వార్తలను బొంబాయి తిహాళ కచేరీకి 2 కోట్ల మొదటి రూపాయలు 50 వేల బంగీలలో వచ్చినవి. ఇతర పట్టణము లందు గూడ తగు మాత్రముగ తహాళ కచేరీ లీ రీతి ను పయోగించబడెను. నెద్ద పట్టణములలో రైలు స్టేషనులనుండి టపాలను తెచ్చుటకు గుర్రపు బండ్లను బహు మోటారు బండ్లను పంపిడినవి. దూర ప్రదేశములకు గూడ టెలిగ్రాఫు లు పంపిడినవి. ఢిల్లీ నుండి లాహోరు వరకు ఏర్పాటు పూర్తియైనది. నానిని రావల్పిండి పేషెంట్ల వరకును గూడ పోయెను. యుద్ధమున తపాలకాళా చిన్న యుద్ధాగ్రుం కి వ్యవస్థపర్యంతి నెలకు రిక్తి లక్షలైనవి. ఉప్పు ఎగుమతులు తీసుకుని కలిగిన లాభము పూర్తి చేయుటకు గాను ఉప్పువధికముగ పంపించుట కేర్పాటు చేయబడినది. పరిశ్రామిక సంఘసభ్యులు మాసిన కమాళారమునకు కందనము లభించుచున్నానని హాలండు గారు నడిపిరి.

ఇనుపదారుల వ్యయమును తగ్గించుట

మా. శర్మగారు

ఇనుపదారుల నిర్మాణమునకు 170 లక్ష లక్షల సరము లేదు. 50 లక్షలు చాలవు. బహుశాచేసియైన చురుకుగా ఇనుప దారులను వేయించిన వలెనని కోరుపారిలో నే నొకడ నైతము ఇతర కాళుల పరిపాలనములను యితర ఆవసరములను గలవని చినవో యంత తొందరగా నింత హెచ్చు మొత్తమును వ్యయ పరుప నవసరము లేదని నేను తలంచెదను. అనధికార సభ్యులు తెలుసుకొన గలిగిన విషయములను బట్టి యనుపదారుల వ్యయమును తగ్గించుదని వారు కోరుట చాల సముచితము యుద్ధమునకు పూర్వముండినట్టిలో యనుపదారుల బుడదెదరుక. ప్రస్తుతపు స్థితికి ఆకస్మిక విషయములు కారణము లైనవి. అని ప్రముఖ శర్మగారు సరుకులను తీసికొని వెళ్ళుటకు సరుకుల బండ్లను హెచ్చుగా కొన నవసరములేదు. ఏలననిన యీ తేజమున పంట యందు హెచ్చుమొదలు కనబడదని మా. శర్మగారు నడిపిరి.

మా. హాలండు గారు

శర్మగారు పట్టుదలవలనో ప్రాప్త దృష్టివలనో యిట్టి తీర్మానము నువపాదించిరి. శుభవారమునా డి విషయమున

విరమనైతుగారు నడిపిన వాక్యములు సముచితములు. ప్రతివత్సరమియ్య బడవలెనని ఇనుపదారుల సంఘమువారు నూచించిన మొత్తమునే యీ వత్సర మిచ్చిరి. ఇయ్యబడిన మొత్తము చాలియు చాలకుండనుచును గాని మరేమియును హెచ్చుగ నుండదు. ఈ ఏటిలో నిడితరకు. సామగ్రుల ధరలుకన్నవరకును వ్యయము హెచ్చుగ నేయుండును. కొన్ని సంవత్సరముల వరకును సామగ్రుల ధరలు తగ్గనని తోచదు. సంస్కరణము లా మోదింపబడిన శర్మగారివంటివారు వార్షిక విషయములం దధిక మగు నిధికారము లభించును. పరిశ్రమలకు మూలాధార మగు యనుపదారుల వ్యయము లను గూర్చియే శర్మగారిట్టి భావమును తెలుపుచుండినవో పరిశ్రమలకు వెట్టుబడి వెట్టుట కెవరైన సాహసించురా? ఇట్టి తీర్మానముల నువపాదించిన బ్రిటిషు తేజమువారు వెట్టుబడి వెట్టుకాలగు. ఇండియా తేజమువారి విషయమున మా. శంకర నాయుడుగారు తెలుపవలెను.

మా. సీతానాథ రాయుగారు.

ఇనుపదారుల వ్యయమును తగ్గించిన వాణిజ్య పరిశ్రమలకు నష్టము కలుగును. చాలవోట్లు కాటకముగ నున్నది గాన ఇనుపదారులు విస్తరింపవలెను. బండ్ల సంఖ్య హెచ్చునలెను. తేజములోని రైలుబండ్లలో చాల భాగము మెసపాటేమియాకు పంపబడినవి. ఇప్పుడు రైల్వే వ్యయము తగ్గించుట సముచితము గాదని రాయుగారు నడిపిరి.

మా. వ్యభి గారు.

పంజాబు రాష్ట్రమునందలి వ్యవసాయకుల పక్షమున నే నీ చట్టమును తీర్చుకొని యున్నాను. రైలుబండ్లను మెసపాటేమియాకు పంపుటవలన వ్యాపారము చిత్తులసాలైనది. మూడవతరగతి ప్రయాణికులకు గూడ బండ్లలోటువలన చాల ఇబ్బంది కలిగినది. పరిశ్రమల అభివృద్ధికి రైలు మార్గములు హెచ్చునలెనని మెసీగారు నడిపిరి. అంత పండిత మాలవ్యా కరింబాయి గార్లుకొన్నసాలేతిరి. లవండుగురు మందు మాలవ్యాగారిని మామటచే నా పేరు విలిపిరి. కరింబాయి గారు మాటలాడిన పిమ్మట నేను మాటలాడెదనని మాలవ్యా గారనిరి. ఆయన పేరు నేను వినునలెదని లవండుగురనిరి. మా. నేను కరింబాయి గారు మాటలాడిన పిమ్మట మాటలాడ గోరెదను. నాస్వాతంత్ర్యమును నేను నిలుపుకొందును. ల. - నే ననునంతింక పోయిన వ్యక్తులు కాకాలరు.

మా. అవును మరల ననుమతిని కోరెదను.

మా. కరింబాయిగారు.

ఇంతవరకును వణిజ్యబంధులని రైలుబండ్ల లోటువలన చాల ఇబ్బంది కలిగినది. శర్మగారి తీర్మానము నువసంహరింపదగుని కరింబాయి గారు నడిపిరి.

మా. లవండుగురారు.

మా. మాలవ్యాగారి నిపుడు విలిచెదనుగాని సంఘముంధులలో 4 వ నిబంధన వరుసనించి అధ్యక్షుడు కోరినసభ్యుడె మాటలాడకలెనను నిబంధనకు వారికి జ్ఞాపకము చేయుచున్నానని లవండుగురనిరి. దానికి మాలవ్యాగారు సమాధానము చెప్పవో గా లవండుగురారు మాడదనిరి.

మా. మాలవ్యాగారు.

ఇనుపదారుల వ్యయముల కేర్పరపబడిన మొత్తము చాల హెచ్చుగానున్నది. ఇంతవరకు 4 ఏండ్లకుండి ఏమియు నిర్ణయపడ లేకుగాన మేమీ సంఘమువారిమాదనల ననుసరించి ఆ మొత్తము నిపు డిచ్చెదమని కొందరనిరి. యుద్ధము ప్రారంభము కాకముందుగూడ నానియును వానినూవలయు జరుకునలెను. అట్టివో చాల ధనలోపముతో కూడిన ప్రస్తుత వత్సరమున నానూచనల నయలజననగోరుట సముచితముకాదు. ఒకడు మూడుదినములు అవసరించిన మూడుదినముల పదార్థము ను నాణ్యకరకాదు. నానిపొట్టునిండ మెక్కలవలెను వాదమునే నిడివరకెన్నడును వినలేదు. ధనవ్యయము యుక్తియు క్రమమును సముచితముగను పొందుపుకను జరుగదని కొందరనిధికారభార తీయనభ్యులు తలంచు చున్నారు. మాత్రాధికార మియ్యబడిన పిమ్మట మేము ప్రజలకధికిలాభము కలుగునట్లు ఇనుపదారులను చాల మిత వ్యయముతో నత్యధికముగ వ్యాపించి లేని మావ గలగుడు మని వారి అభిప్రాయము. దొరతనమువారి కిష్ట మగురీతిని జరుపదగు నని మా. మాలవ్యాగారు తెలిపిరి. మా. హాలండు గారు దొరతనమువారి భావమును వివరించిరి.

మా. శర్మగారు.

మా. హాలండు గారి గంభీర వ్యావమువలన వాతీర్యా నము సముచిత మని మరంత సభ్యులను నాకు కలిగినది. నే నార్థిక సభ్యుడ నగుదు నని హాలండు గారు ఫలోక్తిగ మాటలాడిరి. నా కంటే 5 వేల రెట్లుకకును ధీక క్రికలవారైనను గూడ వెక్కిరి వత్సరములు గడచు వరకును ఆ సానమును బడయ జాలని నేను తలంచెద ను. వాదించుటకు/ హేతువు చాల క హాలండు గారు తరిహాసమును ప్రారంభించి మా. వాచాగారి వాక్యములను హేర్నాన సారి. ఈ వ్యయమునకు వివరములను తెలుపు వరకును ఈ వ్యయ మత్యధికమును భావము మారదని శర్మగారు రనిరి తీర్మానము వీగినది. సభవారు ఫలావారములను భుజింప నేగిరి.

దేశీయ శాఖ.

మా. విన్సెంటుగారు, పోలీసు శాఖ.

ఈ శాఖ వ్యయముల పట్టికను విన్సెంటు గారు రువపాదించిరి. పోలీసు శాఖ వ్యయములలో సామ్రాజ్య పోలీసు సిబ్బంది దర్బారుల సవరించుట అను నూచన యొకటి కలదు. 1-2-19 వ తేదీ నుండి అది ఆయనలో సభిక భాగమును రాష్ట్రీయ దొరతనములు భరించును. ఈ వత్సరమునకు మాత్రము ఇతర కాళుల వ్యయములలో మిగిలిన మొత్త మిందులకు వ్యయ పరుపబడును. గత నాలుగువత్సరములందు మేము చాల క్రమశిక్షణ చేయుచును మాత్రము బడసినవారి కిత్తును నదుపాము చేయబడచున్నది గాన నిందులకెరుకు ప్రతికూలుయందరిని తలచెదను. చిన్న యుద్ధాగ్రులకు గూడ నదుపాము చేయుబడినది. రెండవవిషయము చెరసాలలు.

చెరసాలల సంఘము.

చెరసాలల పరిపాలనమును బాగుచేయు తలంపుతో నొక విచారణసంఘము నేర్పరుచుటకు దొరతనమువారు హామీంచిరి గాని యుద్ధమువలన నది యంతరకుకు సాగలేదు. ఈ వత్సరము నా నానంపు మేర్పరపబడును. ఒక అధ్యక్షుడు ఇద్దరు చెరసాలల ఇన్స్పెక్టరు జనరాలు, ఆతరఫ్ను డెను నొక చెరసాలల కోవినుకు, (ఇంగ్లాండునుండి) ఇద్దరనిధికార భారతీయసభ్యులు ఒక ఉన్నవోవ్యగి ఆ సంఘమున నుడురు. వారు ఇంగ్లాండులో మొరటు విచారణ చేసెదరు. పిమ్మట ఆ ర సర మై న, ఆ మె రి కా తు కూడ వెళ్లి ఇండియాకు వచ్చెదరు. నితీకము నచటనే సరు ర్పించెదరు. వారిపని ఆలస్యముగ జరగదు.

లా - జస్టిసు

ఈ శాఖక్రింద రెండు ముఖ్య విషయములు జరుగును. పంజాబు చీపుకోర్టు మోగోర్టుగా మార్చబడును. ఈ మాన్యు ఏప్రిల్ నెల 1-వ తేదీనుండి జరుగును. ఈ విషయము ప్రతి నిధులకు సంకృప్తి కలిగించవచ్చును. చెన్న పురిరాజధానిలో నివిజోర్టుల సంఖ్య హెచ్చించవలెను. అందులకు సంవత్సరము 150 వేలు వ్యయపరుపబడును ధరలు చాల హెచ్చినవి. ఇంకెలా శక్తుకట్టు లేకు. ప్రస్తుత మిచ్చుబడుచున్న జీతములు చాలవు అన్ని శాఖలవాటిని జీతములు హెచ్చించబడవలసి యున్నదని మా. విన్సెంటు గారు నడిపిరి.

ఫిల్లీ రాష్ట్రము

మా. చందాగారు

ఫిల్లీ రాష్ట్ర పరిపాలనమును తరికిలించుట కొకవిశ్రమ సంఘము నేర్పరుచుటకు 10 వేలు వ్యయపరపబడును. ఫిల్లీ రాష్ట్ర ప్రతినిధి యాసభలో లేనందున ఆసాము ప్రతినిధిసగు నేను తీర్మానము నువపాదించితిని. ఇండియా దొరతనము రాష్ట్రీయ దొరతనముతోను సంబంధించుండ ప్రత్యేకముగ నుండవలె నను ఏర్పాటు ఇంకను ఆచరణమునకు రాలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కలకత్తాకు విడిదివచ్చినందున ఫిల్లీ రాష్ట్రమునా కితర రాష్ట్రములవారికిల సయపాములు లేవు గాని ఇండియా దొరతనముకు పువేష్టించి యొక నిరంకుకాధికార మేర్పడినది. ఫిల్లీ రాష్ట్రమునాకి శాసనసభా ప్రాతినిధ్యము మున్నగున మేమియును లేవు. వెనుక ఢిల్లీ అంబల్లా డివిజనుల వారొక ప్రతినిధిని పంజాబు శాసనసభకు నియమించుచుండిరి. ఆ రాష్ట్ర ప్రతినిధి ఈసభలో లేడు. వారు తమయిబ్బందులను వెల్లడించుట కతకాకమే లేదు. పురసాలల సంఘమునకు మైగోవ్యగి అధ్యక్షుడు. "నోటివెను ఏరియా కమిటీ" అను సంఘమున్నది. ఈ పేరు చాల చిక్కిమైనది. ఈ సంఘమున నాగ్నరు సాశ్వత్యులును ఒక నియమితసభ్యుడును కలరు. వీరు ఫిల్లీలో నేనులకు సంబంధించిన ప్రత్యేకవిషయ పరిపాలించెదరు. ఫిల్లీవారికి పంజాబు చీపుకోర్టు ఉన్నది న్యాయ

యజ్ఞానము పొట్టు హోదాపాత్ర సంచారవ్యాపకము
మును బిర్రులలో ఏర్పరుచుపెట్టిన నవలంబించిరి కాని పంజాబు
చిత్తకోట రాజ్యపద్ధతి నవలంబించలేదు. అచట ప్రజాభి
ప్రాయమును విదితపరచుటకే పీఠ తీసు. ఉద్యోగుల
అక్రమములను ఖండించుట కెట్టి అవకాశమును లేదు గాన
ఉద్యోగుల నిరంకుశత్వ ముపరమితముగ నున్నది. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునకును వాక్ప్రయస్వాతంత్ర్యములకును భద్ర పా
లేకొండనున్నది. 1917లో గాంధీజీగృహమును మొహరము
ప్రధానమునుగూడ నాపివేయబడినది. చాలసార్లు సభలు
నిలిపివేయబడినవి. ఇండియాదొరతనమునా రుండు నగరమున
బిర్రులను మోద్యప్రాయముగ నుండదగునని ఎల్లవారు వాసిం
చిరిన చందాగాయనడిచిరి. పంజాబులో 21 కళాశాలలున్న
వి. పంజాబు విశ్వవిద్యాలయమున డిల్లీ ప్రతినిధులు వెళ్ళు
చుండిరి. వీనినిగూర్చి చందాగాయ సరి వివరింపలేదని
పెట్టిగాయ పలికిరి.

మా. రిడుగారు

రిడుగారు (ఆసాము) డిల్లీ మ్యూనిసిపాలిటీని గూర్చి
నుడిచిరి. డిల్లీ మ్యూనిసిపాలిటీని ఏర్పాటు సరిలేదని
చందాగాయ నుడిచిరి. ఆ సాము ఏర్పాటు నకును
డిల్లీఏర్పాటునకును భేదమున్నట్లును. ప్రస్తుతము సిల్కూరుపుర
పాలకసంఘమునకు చందాగాయ కమిషనరు (వియమిట్) గా
నున్నారు. (హాసము) క్రిందటిసారి నియోజనము జరిగినపుడు
కృష్ణులగు నియోజకులు చందాగాయిని మరల నియోజింప
లేదు. (హాసము) చందాగాయ పాలక సంఘాధ్యక్షులుగ
నుండి శ్రేష్ఠముగ పనిచేసి యుండినందు నను ఇంకను చేయు
చున్నందున నియమము సంగీకరింపుదని నేనుచందాగాయిని
కోరితిని. సిల్కూరువారి కుకరించిన విధానము డిల్లీవారి కే
యివరించదో నేనెంతగానూ కున్నానని రిడుగా నుడిచిరి.

మా. విస్సెంటుగారు.

డిల్లీపరినిధి ఈసభలో లేదని చెప్పుచు నున్న
పరిమితసంఖ్యను బట్టి అందులకు కారణములేనని వాని
డిల్లీలో యాభ్యాసకమైన మేదైన కలిగిన పరిమిత సంఖ్య
లే సభలో ప్రతినిధులనే యున్నారు. ఇది రాష్ట్రములందు
నలే డిల్లీ రాష్ట్రమున ప్రజాభిప్రాయము పనిచేయుట లేదని
నేను తలంపను. ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి రాజప్రతినిధి గారి
నివేదికమును ఏర్పాటు చేయబడింది. నియోజనమును గూర్చి
సామెతలో సంఘమునా రాల్చింది. వెనుక డిల్లీ పంజాబు
రాష్ట్రమున భాగముగా నుండెను. అప్పటి నిబంధనలే చాల
తర కారణమునకుండున్నవి. వ్యాయస్థానమునుగూర్చి యిదితర
తరమున అడేపించ లేదు. సంచారక వ్యాపకమును కటకము
నందున్నదిగాని దానివలన కొన్ని యిబ్బందులు కలవనియే తె
లియుచున్నది. అట్టివి కావలెనని ఆ రాష్ట్రమునా రెండుకు
బలముగ కోరునపుడు సంఘము నేర్పరుచుట అనవసర
ము. ప్రధానములు జరిగినపుడు ఫర్రేపురీ మనీయర్డ గల
భాటు జరిగిన గాన చాందినపుడు ప్రాంతమున ప్రస్తావము
లు జరుగగూడదని యుద్యోగులు తెలిపిరి. సభలు నిలువకు
టనుగూర్చి అట్టి యుత్తరవిపు డనసరమా అట్టి ఉత్తరవిపు
డమలలో నున్నదా అను విషయములను నేను తెలిసికొనె
దను. 18 నెలల క్రితము జరిగిన విషయమును చందాగాయ
నేర్పరినిరని నేను తలచెదని మా. విస్సెంటుగారు నుడిచిరి.

మా. మార్పుగారు

“నోటిఫైకు ఏరీమా” ఏర్పాటు తాత్కాలికము
డిల్లీ పురపాలకసంఘము నియమిత సంఖ్యలసంఖ్యను తగ్గిం
చుట కభ్యంతరము లేదని సంఘమువారిచే చెప్పిరి నని హె
యిలిగారు వాలో చెప్పిరి. డిల్లీలో దొరతనమువారి కళాశా
లయను విశ్వవిద్యాలయమును గూడ నేర్పరుపదగవు.
పంజాబు విశ్వవిద్యాలయమున డిల్లీ ప్రతినిధులసంఖ్య హె
యిలిగనే యున్నదని హెయిలిగారు నుడిచిరి. చందాగాయ తి
ర్మానము సుపసంహరింపకొనిరి.

అధికభాష

మా. మెస్టరుగారు.

ఈ ప్రతిపక్ష మెస్టరుగారు పాపాడించి యుద్యోగులను
చాల ప్రశంసించిరి.

మా. శర్మగారు.

ఈ డేమున బాంకుల పద్ధతిని వృద్ధిచేయుట కొకవిచార
ణ సంఘము నేర్పరుపలేదు. అందులకు 10 వేల వ్యయపర
చలేదు. ప్రజాశాఖల వ్యయములు గరి 5 తర్జునములను బట్టి
నిర్ణయించి వాటిని తగ్గించుటకు నూచనమును తగ్గించుట కొక

సంఘము నేర్పరుపలేదు. అందులకు 80 వేల వ్యయపరచ
లేదు. చాల ప్రాధుర్యముగది. ఈ సంఘములకు ఏర్పరుపలే
నైన అవసరముకలదు గాన తిర్మానము సంగీకరింపలేదని మా.
శర్మగారు నుడిచిరి.

మా. వాచాగారు

దొరతనమువారు సెక్రటరీ జేట్ బ్యాంకి నేర్పరుపలేదు.
నికరవ్యయము చాల హెచ్చివచ్చి. ఇది సమాధితు గాదని నే
నిదితరకు మే యు గానిచే చెప్పి యుంటిని వాచాగారు నుడి
చిరి.

మా. హోవర్గుగారు

బ్యాంకులను హెచ్చించలేదని అవసరము గలదు.
దొరతనమువారు రుండులకు ప్రయత్నించెదరు. విచారణసంఘము
వలన లాభము లేదు. పరిశ్రమల బ్యాంకుల నేర్పరుచుటను
గూర్చి యొక విచారణసంఘ మేర్పరుపదగునని హోమువర్గు
గారు తెలిపిరి.

మా. మాలవ్యాగారు

ఈ సంఘమువారి విచారణావకాశము చాలనికలముగ
నుండవలెను. పరిశ్రమల బ్యాంకులనుగూర్చి మాత్రమే అనిక
ప్రయోజన ముండదు. భారతీయులకు బ్యాంకుల వసులను
నేర్పించవలెను. అనుభవము లేకుండున కలుగునపుడు కనకును
ప్రాత్యుత్సాహుండ మాడవలెనని మాలవ్యాగారు నుడిచిరి. పిమ్మట
మెస్టరుగారు ప్రసంగించిరి. మా. శర్మగారితిర్మానము రెండుభా
గములుగ విభజింపబడిందిగాని రెండుభాగములను గూడ తిర
స్కరింపబడినవి. 9 గు రుపాయులు, 31 మందిప్రతినిధులు.
మే 12-న తేది బుధవారము వారు సభ జరుగును.

కావలెను

నెల్లూరుజిల్లా సూరూపరాజులూ కా. దాశివర్మము
లో వేంచేసియుండే శ్రీ ఆకాశవాణిపెరమాల్లు దేవస్థానమునా
అగ్రకర్త్యమునకు గాను నెల 1-కి యు 25 వంతున నెలజీతము
నకు వైఫులను అగ్రకర్తకు వారసీ యున్నది. వైశిఖముగాక
వైశిఖమునకు గాను యు 18-8-0 యవ్వబడును. రెండుపూట
లున్న పూజ జరుపవలయును వైశిఖమునకు గాను యిచ్చెడి
వైశిఖములో తియ్యముకొని రెండు నెలలయందు వైశిఖము నెట్టి
నలసియుంటుంది. అటుగాక యిద్దరు కుటుంబములు వచ్చిచేరి
ఉదయం సకరున్న సాయంత్రం ఒకరున్న చేయుటకు యిచ్చ
యున్నయెడల ఒక్కొక్కరికినీ నెల 1-కి యు 15 వంతున
జీతముతో నియమించుదురు. పనిచేయుటకు ఒప్పుకొనిన
వారు వైశిఖపూరించిన గ్రామంలో దేవస్థానమునకు సంబంధిం
చిన నెల తోట వర్తకాలకు శ్రమపాత్రు బ్రహ్మీగా యెండుకు
వారి అధికారమునకు గాబడి వైచివారణ చేయవలసి యుం
టుంది. పనిలోనుండి తల్లిపోవుటకు యిచ్చవడినట్లయితే 6
నెలలకుయందు వోటియుచ్చి నిల్చిపోవునట్లున్న యింకా
యింకవిషయమైన నిబంధనలతో ఆగిమెంటు వ్రాసి యిచ్చ
నలసియుంటుంది. ఈ పనియందు ప్రవేశించుటకు యిచ్చమైన
వారు యిదితరలో అగ్రకర్త్యవిషయంలో బాగా తరిగిపీటయి
నట్లు యోగ్యతాపత్రములతో 1919 వ సంవత్సరం మార్చి నెల
25-న తేదికి లోగా యి క్రింద చేవాలా జేసియున్న వారికి
దక్షాణములు పంపవలెను. (15/5)

పి. ఆర్. గణపతి అయ్యర్,

సెక్రటరీ, ధర్మరక్షణసభ,

84-85, లక్ష్మీవర్యపేథ్, మైలాపూరు, మదరాసు.

Enemy Mine-Fields Near Bombay.
A Correspondent's Account.

BOMBAY, March 12.
A correspondent points out that indication of presence of enemy minefields near Bombay Harbour was first given by Capt Jones of the Wilson Liner "Aleppo". He was the first to inform the naval authorities of their presence on his trip from Bombay to Karachi and he received the thanks of Government and a handsome bonus from his owners.

Another Strike.

Employees of the leather tanners at Dharevi went on strike on 6th instant. The men of Government tanneries were granted increase in wages from eight annas to ten annas, and they resumed work the next day. On the seventh instant some three hundred men of other tanneries who were on strike rushed into the compound of the Tannery belonging to Mr. Appa Hajee Mohamed and intimidated the men working there. Police arrived on the scene and arrested fourteen men who are being charged before Magistrate for being members of an unlawful assembly.

Lok. Tilak Fund.

Appeal from Maharashtra Leaders.

BOMBAY, March 12.
An appeal has appeared in the "Kesari" over the signatures of several Maharashtra leaders viz., Messrs. Khaparde, Selvi, Mahajani, Kelkar, Doctors Deshmukh and Sathaye requesting those who sympathize with Mr. Tilak in bringing the defamation suit against Sir Valentine Chirol to subscribe their mite to a fund just started and named the Lok. Tilak Fund 1919, to meet the heavy cost of the suit. The signatories of the appeal have estimated that Rupees three lakhs at least will be required to meet the expenses incurred and to be incurred for further appeals to higher courts to be moved shortly.

సా ని క్త వార్తలు

కార్పరేషనుసభ:—ఈసభ 18 వ తేది మంగళ
వారము సాయంత్రం 5. 15 గంటలకు జరుగును.

శాసననిర్మాణసభ:—రాజ్యసభ 8 వ ఏప్రిల్
తేది గురువారమువారు 11 గంటలకు జరుగును.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—గోపాల నాయకరు
వజీరుసంఘము మ్యూజిషియన్ల ఆదివారము 16 తేది
సాయంత్రం 4 1/2 గంటలకు శ్రీనివాసాచారిగారి వీధిసా
టయ, మనెగా మృదంగము జరుగును.

సత్యాగ్రహము:—చువక్క గాంధీగారి సత్యాగ్రహ
చరిత్రనిష్ఠ గ్రామము సంతకములు చేయుటకై హిందూస్థాన్
తేజమిత్రుడు, శేఖర్ కుమార్, ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకులతో
యోర్నాటులు జేయబడినది రౌలు బిల్లు ప్రతికూల్య సంఘము
వారు తెలియజేయుచున్నారు.

ఔన్నతుపం దెములు:—చువక్కా క్రికెట్టు క్లబ్బు
వారి యాజమాన్యమున నిర్వహింపబడు జరిగిన డబ్బులలో,
లక్ష్మణరావు, నారాయణమూర్తిగారు గెలుపొందిరి. గవర్నరు
గారు గెలిచినవారికి వెండిగన్నెల బహుమతి నిచ్చిరి. నారా
యణమూర్తిగారికి, సింగియ్యగిన్నెల, డబ్బులగిన్నెల, బహు
మానముగ నొసగబడినది. నారాయణమూర్తిగారి వ్యాయామ
కాలము సర్వసామాన్యముగ ప్రశంసింపబడుచున్నది.

శ్రీభగవత్ శ్రీ బోధినిసభ:—ఈ సభవారి
యాజమాన్యము క్రింది రేపటి సాయంత్రం 6 గంటలకు
“సాప్టికోపాఖ్యానము” ఎల్లండి శుక్రవారము సాయంత్రం
6 గంటలకు “భక్తారాజ కట్టాభిషేకము” 15 వ తేది శని
వారము సాయంత్రం 6 గంటలకు “ప్రహ్వవచనము” 16 వ తేది
ఆదివారము సాయంత్రం 6 గంటలకు “గజేంద్రమోక్షము”
శ్రీమాన్ సండిక టి. లక్ష్మణరావుగారుచే సాహుకారు
పేట హిందూధర్మాలాభము మైసూరు ధరమైన కాల
క్షేపములు జరుగగలను.

రౌలట్ బిల్లులు:—మదరాసు అంటి రౌలట్
బిల్లు ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీ కార్యదర్శి ఈక్రింది తండ్రివార్తను
పంపెను:—“గ. కే. పి. రంగస్వామయ్యగారు తమెలు
కపర్తి గార్లకు, 12, ఆలిఫూర్ రోడ్, డిల్లీ. సెలెక్టెడ్ మిటీవారి
సవరణలు రౌలట్ బిల్లుల ధర్మ మూలమును రాజనీతిని మా
ర్గనందున, భారతీయ సభ్యులు ఆ ధర్మమార్గి రాజనీతుల
సంగీకరింపమని ప్రకటించినందువలన, మదరాసు అంటి రౌ
లట్ బిల్లు ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీవారు భారతీయ కానకసభ్యు
లందఱును ఏకీభవించి ఆబిల్లులు యువసంహారమును మరి
యొకసారి ప్రతిపాదించవలెనని ప్రార్థించుచున్నారు. ఆప్రతి
పాదము కూడ విఫల మగునెడల, సభ్యులు సభనండి తొలగ
గవలెనని కమిటీవారు నొక్కి వక్కాణించుచున్నారు. ఆ బి
ల్లులు తాత్కాలికమునైనను కానినక ఎదుటకుగాని సుత
రింపబడిన సత్యాగ్రహ ప్రమాణ శక్తికైనై విశేషముగ చే
వ్రాల్లు చేయబడుటగాని సాగనయ్యకుండుటకు మొత్తము
మీద ప్రజలు తీర్మానించుకొన్నట్లు కమిటీవారికి తెలియు
చున్నది. ఈ కమిటీవారి ప్రార్థన కరుణతో సభ్యులకు
తెలుగ ప్రార్థింపులు.”

గత శుక్రవారము సాయంత్రం 6 గంటలకు నీకిం వారలూగో
బ్రిటిష్ రెవెన్యూ గారు పాతల మహాసమావేశ మెదుట
రామగోపాల పుత్రామిక కళల పాఠశాలకు తెచ్చిరి. సర్
మోవాల్స్ ప్రేమగా గుర్రునించు ఈ పాఠశాల స్థాప
కులు దివానుబహదూరు నేతు రాష్ట్రగోపాలగారు ఉదితముగ
నిద్యగరపు నదునా యమున కలుగజేసి నందులకు వ్రాసించుచు
వారికి కను సంతోషము తెల్పిరి. నవాబు సాలతుడను
గారును, రాయ మూర్తిగారు బహుమానమును డైరెక్టురు జవ
రలుగారును వేటఫీల్డుగారును మున్నగువారలు ప్రారంభోత్సవ
మునకు వచ్చిరి.

మదరాసులో
ట్రామ్వే సమస్య.

ట్రామ్వే యూనియను అధ్యక్షు డీక్రెంబి లేఖన ట్రామ్వే కంపెనీ మేనేజరుకు బంపియుండెను:—

ఎ. జె. పవెలుగారికి,

మదరాసు ఎలెక్ట్రిక్ కంపెనీ

బాయంటు మేనేజరు.

అయ్యా, ట్రామ్వే యూనియను సభ్యులగు ట్రామ్వే కంపెనీ సేవకుల కష్టముల గూర్చి, నిత్యంపూర్వముడ నగు నేక విధమున పోరాడుచున్నది. ఇది మేమును, నా లేఖకుల మావద్దనుండి యెట్టి ప్రత్యుత్తరములను లేకుండుటచే, యీ సభ్యుల సభ్యులు సమ్మెకట్టుటకు తీర్మానించి, తదనంతరముగ వర్తింపిరి. మైలాపూరులో జరుగు యుద్ధ వయినను తుంకల వారము గా త్రి ప్రత్యేకముగ ట్రామ్వే బండ్లు నడచునని మీరు వారాంత్రములందు గావించిన ప్రకటనమును చూచితిని. ట్రామ్వే కంపెనీని గండ్లిగొట్టియుండుచుండుటకై, యీ సభ్యుల 4 గంటల నోటికలలో మరల పనిలోకివచ్చు తీర్మానించుకొనిరి. అట్టికే నా రికవ్యములు తొలగించుటకు యేర్పాటులు జరుగునని వారు తెలుసుచున్నారని, నా కోరిక తీరకలను చెల్లించెనని మీరు వారు తెలియజేసిన యెవల, నాకును పొగులకును యెట్టికష్టమును లేకుండుటకు నేరేఖలు పుట్టి తేక నేర్పాటులను గేయ గావించెదను. వారి కష్టముల తొలగించుటయే యెడల, యీ సమ్మెకట్టు అంతము తొందర, మరల వ్రుకుట చింతిల్లుచున్నాడు.

ట్రామ్వే సేవకుల కష్టములను తొలగించి, తన్మూలమున యెట్టి సమయమునందు ప్రజలకు అనవసరముగా ఆసాకాగ్యము కలుగ జేయుటకునది నేను విశ్వసించుచున్నాను.

ఇట్లు

(సంత) ఎ. మమారస్వామిశెట్టి
అధ్యక్షుడు

కంపెనీవారి స్టేటుమెంటు

కంపెనీవారి నీకోరికలు కోరబడినవి. వాని కీ క్రింది విధముగ ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చుచున్నాము:—

1. బండ్లు నిలచుపాకలు

కోరిక:—(ఎ) ఇప్పడున్న రెండుసార్లు విరామము గాక, మూడుసార్లు అందవలెను.

ఉత్తరము:—ఇది రోజుకాలమున జరుగు తనికాదు. అచ్చటి సేవకుల కిదివరకే తగినంత విరామ మొసంగ బడినది. ఇక మూడవ వర్గాయము విరామ మవసరము గాన గాని నొసంగ వీలులేదు.

కోరిక:—(బి) సంవత్సరమున కొకమాసము జీతముమీద నెలపు నొసంగవలయును.

ఉ—దీని నొసంగుటకు వీలులేదు.

కోరిక:—(సి) మరొకటి 2 అచాలవంతున జీతమును వృద్ధి చేయవలయును.

ఉ—ఇదిరకాఖిలతో బాటికాఖిలకీ జీతములు వృద్ధి చేయబడినవి. కావున ప్రస్తుతము ఇవివృద్ధి చేయబడవు.

కోరిక:—(డి) 5 వత్సరము లీకాఖిలందున్న వాటికి పరిశీలన కర్పించుటనను 1 నెల జూలి నొసంగవలెను.

ఉ—దీని నొసంగుటకు వీలులేదు.

2. జెండాలువారు, లైన్లు క్లీన్ చేయుట

కోరిక:—(ఎ) అయిదవత్సరముల సేవజేసినవారికి సంవత్సరమున కొకనెల జీతము నుచితముగ నొసంగవలెను.

ఉ—దీని నొసంగుటకు వీలులేదు.

కోరిక:—(బి) సంవత్సరమునకు 15 దినములు జీతముమీద నెలపు నొసంగవలెను.

ఉ—వీలులేదు.

కోరిక:—(సి) - కోర్కెలకుల నొసంగవలెను.

ఉ—మీరు యూనియను ఫార్ములు వేయ వసరము లేదు.

మామూలు దస్తులతోనే మీరు పని చేయవచ్చును.

3. పెర్మనెంట్ వే ఆందు ఓపరు హెడ్డు.

కోరిక:—(ఎ) దినమున కిదివరకువలె 9 గంటలుగాక 9 గంటలు మాత్రమే.

ఉ—మీరుచేయుటకు అతిక్రమ నొసంగునది కాదు. దినమునకు 9 గంటలకును సందర్భముగనే యున్నది. కావున నీ కోరికను చెల్లించ వీలులేదు.

కోరిక:—(బి)-అయిదేండ్లు సేవజేసినవారికి సంవత్సరము 1-కి 1 మాసము జీతము నుచితముగ నొసంగవలెను.

ఉ—ఈ అసాధారణముగకోరికను కంపెనీవారు చెల్లించ వలెను.

కోరిక:—(సి) 1 మాసము జీతముమీద నెలపు నొసంగవలెను.

ఉ—ఇది అసాధారణముగ కోరిక. కావున దీనిని చెల్లించ వీలులేదు.

4. ట్రాఫిక్ లు, కాఖి (ఇన్స్పెక్టర్లు, మోటారు మెన్లు, కలెక్టర్లు).

కోరిక:—(ఎ)-అయిదేండ్లు సేవజేసినవారికి సంవత్సరము 1-కి 1 నెలజీతము నుచితముగ నొసంగవలెను.

ఉ—వీలులేదు.

కోరిక:—(బి) సంవత్సరమున కొకమాసము జీతముమీద నెలమాసము (ప్రివీలెజ్ లీవు) నీవగుటయును.

ఉ—ట్రామ్వే ము సీకిగల 14 దినములకంటె యెక్కువగా నుండుటకు వీలులేదు.

కోరిక:—(సి) కంపెనీవారి నొసంగు యూనిఫార్ములకు సంబంధించినవి.

ఉ—నేరకులు వీలగుటకు సందర్భముగ లేదు.

5. వర్కుమాపులు

కోరిక:—(ఎ, బి)- ఇప్పటివలె దినమునకు 9 గంటల వంతున గాక 8 గంటలవంతునను, తదవారమునాడు 4 గంటల వంతున పనిచేయుటకు తీర్మానిల్లు చేయవలయును.

ఉ—వీలులేదు.

కోరిక:—(సి) అయిదేండ్లు సేవజేసినవారికి సంవత్సరమున కొక మాసము జీతము నుచితముగ నొసంగవలెను.

ఉ—వీలులేదు.

కోరిక:—(డి) దినమునకు 2 అచాలవంతున వృద్ధి చేయవలెను.

ఉ—ప్రతిసంవత్సరమున మూలి క్రమముగ వృద్ధి చేయబడుచునే యున్నది. కావున ప్రస్తుత మేవిధమునను మూలి వృద్ధి చేయబడదు.

ఈ ట్రైకోరికలలో వెట్టికష్టములును గానరావచ్చును. ఏదియో యెక్కుడు సామ్యము రావట్లవలెనని యూరక చేయబడు కోరిక తీ గాని, ఇవి కోరబడుకాదు. ఇవి కూతలచే గాక, బాధ్యతావిరహిత లగు వారి కాలావస నొసంగువారిచే చేరవలసివచ్చినది.

ఈ వివిధకాఖిలనుండి రి కోరిక లేకకాలమున వచ్చిన తొడనే, కంపెనీవారు కూతల ప్రతినిధులకు విజయించి, తాము చెప్పముటలను వివరింపిన దని తెలిపియుండిరి. దీనికెట్టి ప్రత్యుత్తరమును లేదు. ఇంతేగాక, లండనులోని డైరెక్టర్ కీ విషయమై రింతివార్త నంపితిమని తెలియజేసిరి. కూతలు కంపెనీకి నష్టమును ప్రజల కసౌకర్యమును కలంజేయు నుద్దేశముతోడనే యుద్ధవదనమున సమ్మెకట్టు కట్టిరి.

మామూలు ప్రకారము 1 మాసము నోటికల నీయకయే కూతలు సమ్మెకట్టిరి గాన, వారి మాసమునకు పనిచేసిన దినముల జీతము కంపెనీవారు వశము చేసికొనిరి.

ఈ క్రింది లెక్కలవలన జీవితావసరముల నెల వృద్ధి జెందదను విషయమును కంపెనీవారు మరపు జెందలేదని తెలియగలను. ఈ లెక్కలు ఇండియా సేవకులకు మాత్రము సంబంధించినవే:—

సంవత్సరము	మాసమునకు పనిచేయువారి సంఖ్య	మాసమున కొసంగబడు సగుటుకుల రూ. అ. పై	ఒకమనిషికి సగుటును లభించు సామ్యము
1912	1087	16,217 7 7	14 08
1913	1081	15,979 9 6	14 72
1914	1129	17,564 11 8	15 56
1915	1108	17,761 9 7	16 08
1916	1089	17,206 8 1	16 54
1917	1089	18 493 10 11	16 98
1918	1093	20,064 5 5	18 38
1919	1186	21,229 9 6	20 48

(2 మాసములు)

మదరాసు,
11 మార్చి 19.

జె. టి. జోన్ను.
ఎ. జె. పవెలు.

ప్రభుమందిరము; ఇండియా
వ్యవహారములు

సింహా ప్రభువుగారి ప్రారంభోపన్యాసము

లండను, మార్చి 4:— సి డెన్హాము ప్రభువుగారి (వక్త) కు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు సింహా ప్రభువుగారు నేడు ప్రభువుల మందిరమున ప్రారంభోపన్యాసము నొసగి, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారు “మూటుఫర్స్ట్” సంస్కరణములపై నిశ్చయములపూర్వము లెప్పడు పార్లమెంటున కర్పింపబడునని సి డెన్హాము గారడిగిరి. క్రిందటి సంవత్సరము కలూరూపులో జరిగిన వివాదసమాచారము తెలుపవలసిందగుటచే అతడు ప్రశ్నించెను. అట్లు ప్రశ్నించుచు మాంటేగు గారికి ప్రతిసూచముగనుండు అభిప్రాయములను దొరతనమువారు ప్రకటించ నొల్లనందుట వాగులేదనియు, సరళభావము చాల నుందినని సింహా ప్రభువుగారు వమ్మెదరని తాను విశ్వసించుచున్నాడనియు నతడు చెప్పెను.

సింహాగారి నభినందించుట.

ఈ యున్నతొన్మాటలల్లికి ఇన్స్టింగు ప్రభువుగారు సింహాగారి ప్రభువుగారి నభినందించి, యున్న సంవత్సరములందు తాను సింహా ప్రభువుగారితో రాజకీయ వ్యవహారములందు కలసి పని చేయుచున్నాడు. అందువలన సింహా ప్రభువుగారు గత వదినవత్సరములందు హిందూజాతీ విషయమున, సామ్రాజ్య విషయమున చాల బాధ్యతా మోతములు ప్రకటించినందులకు నగు వివిధ పదవుల నెట్లు బోంబుయిచ్చుచున్న తాను బాగుగ నెఱుగును. ప్రస్తుత పదవి చాలకష్టముల కాస్తుదగుటకు నిశ్చయము. హిందూజాతీయను బాగుగ నెఱిగినవాడు, ప్రస్తుతస్థితిలో నీ పదవి నాక్రమించుటకా సింహా ప్రభువుకంటె నెక్కుడు అనుభవము గలవా రెవ్వరను లే నియు, ఈపదవి నొందుటకు ఇదికంటె నెక్కుడు రాజకీయ జీవనోత్సాహము జూపిన వారికిక యందరనియు తెలిపికొనగలను.

పార్లమెంటులో సాంకేతికములు.

సింహా ప్రభువు గారి కెట్టి జంతున లేక ధారాళముగ మాట్లాడిరి. చెప్పవలయు అంతమును బాగుగ నెఱుగు దరను సంగతిని, పార్లమెంటునందలి సాంకేతికములు నన్నిటిని బాగుగ నెఱుగుచు రను సంగతిని వారు విశదపరచిరి.

ట్రాప్రభువుగారు సింహా ప్రభువుగారి కెట్లు ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చిరియు వివరించుచు నది చాలబాగున్నదని చెప్పి, ఇకముందు సింహా ప్రభువుగారు నొకసంవత్సరమున్న మహాత్తరకార్యముల నతిదు బాగుగ నిర్వహింపగలవని తన నమ్మక సింహా ప్రభువుగారు,

ఇన్స్టింగు గారు దారి భావముతో తన్ను గూర్చి చెప్పిన వాక్యములకు శ్రుత జ్ఞతకు తెలిపిరి. సభ్యులందఱా హిందూజాతీయ వాక్యములను గ్రహించినందులకు వారికిని శ్రుతజ్ఞతకు తెలిపిరి. ఇదివరకు తెలిపిన అంశములకు మరల జ్ఞాతకములేవని యుండుటవలన ప్రస్తుతము తమవని చాల నులభముగ నుండెను. ఫి బ్రవరి 17, 19 వ తేదీలను ఇండియామంత్రిగారు ప్రజలనుండిరమునను క్రిందటి జనబరు నెలలో ఇన్స్టింగు ప్రభువుగారు ప్రభువుల మందిరమునను చెప్పిన వాక్యములకు కొన్నిటివారు వివరించిరి. విశ్వగునిట్లు చెప్పిరి: స్థానిక ప్రభుత్వ నివేదికలపై తమ అభిప్రాయములను తెలుపుచు ఇండియా ప్రభుత్వమువారింపు కాగితములకును అందిలేదు. మార్చి నెలమునకు అంద వచ్చును. అప్పుడ వి పార్లమెంటున కర్పింప బడును. సామెతతో గారును, అతని సంభుసభ్యులును ఇంగ్లండునకు వచ్చుచున్నాడు. వారి కాగితములు మార్చి నెలమునకు లభింప గలవు. అతిసరళముగ నుండు ట్రావల్లకమును అభిప్రాయములను సి డెన్హాము ప్రభువుగారితో నేకీకరించుచున్నాడు. ఇండియా పారిశ్రామిక సంఘునివేదిక మార్చి 6-6 తేదీని లభింప గలదు. ఈ నివేదికచాల తొందరగ నర్పింపబడవలసి యుండవలయు ననుటతో తాము ఇన్స్టింగు ప్రభువుగారితో నేకీకరించుచున్నాడు. ఈసంఘమును విజయింపక పూర్వము ఇండియా దొరతనమువారు హిందూజాతీ పరిశ్రమలకు విశేషముగ తోడ్పడవలసివలెను తాను విచారించుచున్నాడు. ఇండియాగవర్నమెంటువారును, మాంటేగు గారును, పార్లమెంటు వారును ఆలోచించిన వెంటనే ఈ సంఘమువారు చేసిననూచనలు కార్యదూషమున పరిణమింపవలయు నని అందఱు వారు ర. టి. జోన్ను గారు యన్నారు. స్థానిక దొరతనములవారును హిందూజాతీ దొరతనమువారును ఇందునుగూర్చి తెలిపిన అభిప్రాయముల చేరువకు తాము మియు చేరువని ఇదివరకే మాంటేగు గారు బాజుప్రతినిధిగారికి తెలిపిరి. నూచనలు కాననూచనమున పరిణమించుట కెట్టి ప్రయత్నములు జరుగక పూర్వము వాటి నన్నిటిని బాగుగ తర్కించుటకు ప్రభుత్వమందిర సభ్యులకు తగినంత అవకాశ మియ్యబడును.

Indian Reforms.

Landholders Claims.

DELHI, March 11.

His Excellency the Viceroy received to day a deputation of the All-India Landholders Association. The deputation was headed by the Maharaja of Darbhanga, who read an address, in the course of which it was stated: The sphere of usefulness of the Association will be greatly increased if Your Excellency is pleased to direct the various departments of the Government to recognise the Association and consult it in all matters affecting the general interests of the people and of the landholding classes in particular. We have no doubt that with Your Excellency's sympathy, the Association will be enabled to take its place as the accredited and acknowledged representative body of the natural leaders of the country, helping in bringing about mutual understanding, unity and co-operation between the Government and the people. The landholders are both by birth and position particularly fitted to interpret the needs of the people to the Government on the one hand and explaining the measures and actions of the Government to the masses on the other. We the representatives of the All India Landholders Association, wish to assure Your Excellency that the Association will consider it its pride and privilege to serve the Government, and in serving the Government, serve the larger interest of the people. We beg to assure Your Excellency of our unwavering loyalty and deep devotion to His Majesty the King-Emperor and to Your Excellency, his august representative in the country, and to the Government of which you are the head. We need hardly reiterate the professions of our inherent loyalty which, as in the past so in the present, has proved itself in the great world war with which our Empire has been faced and in which the age-long traditions of mutual support, co-operation and confidence have been fully maintained. During the present war we have spared no pains to assist the Empire in every way in our power in the provision of men, money and materials. We are convinced that our cause is just and right and must succeed and in this connection have placed our entire resources at the disposal of the Government in vindication of the great ideals of liberty and justice. We again repeat that all our resources are at the command of His Majesty the King-Emperor. From time immemorial in all countries and climes and in India particularly the landholding classes have always been the strongest allies of the established Government, of which generally they have always been prominent and most influential ministers and members. Far sighted statesmanship and policy demand that such an ancient and loyal order with such large interests deserves all the encouragement and support, to maintain its prestige, influence and usefulness, and should be as closely associated with the Government on the executive side as the leaders of political parties will be on the ministerial side. This will be in keeping with Indian tradition and the presence of men with an abiding stake in the country will strengthen greatly the foundations of law and order. The proposed Council of State is a step in the right direction and we further hope that in the various Legislative, Provincial and Imperial Assemblies the landholding classes will be given an adequate representation commensurate with their influence, importance and their large interests. The Morley-Minto reforms recognised our special claims and made special provision for our representation, and we earnestly hope that the same principle will now be followed to enable us to continue to serve our people and the Government in the same effective manner as heretofore in the new times that are ahead of us.

H. E. the Viceroy's Reply.

The following is H. E. the Viceroy's reply to the address:—

It is with great pleasure that I welcome the opportunity of meeting the representatives of the landholders of India for the first time since your association took a definite shape. There have of course been provincial Associations of the same kind for some years, but you have mentioned in your address the idea of combining all these into a body representing the whole country with definite aims before it and clear rules of procedure as to the best means of attaining them. It has only very recently taken a concrete form. It must be very gratifying to those who have worked so hard to see the present here to-day representatives from almost every province of India. The object of the Association, as laid down by your rules and as stated again in your address, may be briefly summarised as to help the Government, to help the members of your own order and to help the advancement of the tenantry entrusted to your charge. These three objects are necessarily closely connected one with the other. The help that has been rendered by the landholding classes during the struggle of the last four years has been acknowledged many times and needs no words of mine to emphasise it. Now, as in the days of the Roman Empire, it has been the "rusticorum" muscular militia proles, the hardy race of yeomen, headed and encouraged by their natural leaders who have formed the backbone of the Indian army. The methods by which the other two objects of your society may best be attained were stated with great clearness by the Maharaja of Darbhanga in his presidential address at your meeting in January last year. Times are changing throughout the world, and it is necessary that we should all change with them. But such a change should not mean a complete break with the past, but rather an adaptation of all that is best in the past to the altered circumstances and ideas of the present. It is here, gentlemen, that a great opportunity lies before you as the natural leaders of the class which forms the bulk of the population of the country, to take your place as directors of the movement and to see to it that change does not degenerate into unrest and discontent. How such an object can be ensured has been indicated in broad lines by the Maharaja of Darbhanga in the speech that I have referred to above to see that our children receive proper and suitable education according to our means and the needs and requirements, to take an ever widening and intelligent interest in matters pertaining to urban and rural affairs of their districts in addition to taking their proper share in larger imperial and provincial matters, to act as a link between the authorities and the middle classes and the people, and finally to remember our duty to the tenantry

(Continued at the 2nd Column.)

The Peace Conference.

Chinese Claims.

LONDON, March 8.

The Chinese Press Bureau has issued a note, stating that probably Chinese claims at Peace Conference will include in addition to the settlement of Kiao-chau question, the revision of Sino-Japanese treaties of 1915, consular jurisdiction, extra-territorial rights, customs tariffs, foreign garrison, Boxer indemnities, the so-called zone of commercial influence and policy of open door.

Danish and Polish Problems.

Good Progress Made.

LONDON, March 4.

PARIS.—Havas Agency states that good progress has been made with Danish and Polish problems. It is understood that Poles provided that they are assured of a corridor to sea might be willing not to insist on incorporation of towns of Danzig contenting themselves with Eckenwerde instead.

With regard to Danish claims the procedure contemplated is that the Duchy of Schleswig will be divided for purpose of settlement into four zones. In the first zone adjacent to the Danish frontier, the population will shortly be consulted by Plebiscite on the question of returning to Denmark. In the next zone the Plebiscite will be postponed for six months. In the third zone the Allies contemplate military occupation. The fourth zone including the Kiel Canal will remain German.

Preliminary Peace Terms.

French Press Disappointment.

LONDON, March 5.

PARIS.—Havas Agency states, that French Newspapers make no concealment of their disappointment at the delay in settling the Military terms of preliminary peace treaty. They say F. M. Foch was asked to take back the report and make a clearer distinction between the measures of control of provisional character and those of more permanent description. It also appears that Allied experts are not altogether agreed regarding the naval conditions, particularly the fate of German fleet owing to good deal of criticism in French political circles of the English suggestion for total destruction of the German fleet.

Danish Claims.

Allied Commission's Recommendations.

LONDON, March 4.

PARIS.—It is believed that the Commission of the Conference examining Danish claims recommends the creation of a third zone in Schleswig south of the zones already claimed by the Danes. The new zone will be militarily occupied by the Allies.

Thirsting for Peace.

Premier on Word's Desire.

LONDON, March 4.

Mr. Lloyd-George, speaking at a Welsh banquet in London, said he was returning to Paris to do his best to bring the Conference to a speedy conclusion because all world was thirsting for peace. The little nations had won a dazzling success at the Conference, but there was a real danger of their enulating the faults of the big nations, and he warned them of the futility of the idea that they would strengthen their power merely increasing their territory.

Military Status of Germany.

LONDON, March 10.

The Press Bureau issues a "communiqué" from Paris stating that the Supreme War Council discussed the report of Military experts, presented by Marshal Foch relative to the definitive military status of Germany. The terms of the report were fixed and its conclusions adopted.

M. Clemenceau's Assailant.

LONDON, March 4.

The court-martial on M. Clemenceau's assailant has been fixed for March 14th.

The Crisis in Germany.

Government's Difficulties.

LONDON, March 4.

News from Germany indicates that the Government's position at present is very difficult. It is threatened with reaction on the one side and a proletarian dictatorship on the other. The masses, who have lost all confidence in the Weimar Assembly and its moderate Coalition Ministry, are demanding extreme democratic measures, such as the socialisation of wealth and the supremacy of the Soviets in the direction of public affairs. The Government is taking measures to extend State control over mines and industrial syndicates but hitherto is resolute against the Soviet system.

(Continued from the foot of 1st Column.)

in whose contentment is our wealth. I come now to the request made in your address that your Association should be recognised and when necessary consulted by various departments of my Government. I understand that orders have already been passed that in cases where public opinion is invited on any measure the All-India Landholders' Association should be consulted if the matter is one in which it is likely to be interested and you can rest assured that any suggestion made by your society will always receive a sympathetic hearing from my Government.

Servants, not Masters.

Allied Peace Delegates.

LONDON, March 2.

WASHINGTON.—President Wilson, addressing a Conference of Governors and Mayors, said it was perfectly understood in Paris that the Conference was meeting as the masters of nobody, but the servants of seven hundred millions. He added:—"If we show that we want to serve any interests but theirs we become candidates for the most lasting discredit that will ever attach to men in history. We are at last learning that the business of government is to take counsel for the average men, and the whole matter of the prosperity of the people runs down into the great body of men and women who do the work of the world and that the process of guidance is not completed by the mere success of great enterprises. For the first time in history there is quick and vital international sympathy, not merely displaying itself in the contact of Governments, but in the silent intercourse of great bodies that constitute nations. The significance of this is the consciousness that we are the servants of this great silent mass of people constituting the United States, for whom it is our privilege to find out how we can best assist in making their lives what they wish them to be. Unless we show we understand the business of servants, we shall not satisfy them and shall not accomplish the peace of the world."

League of Nations.

American Republican Opposition.

LONDON, March 4.

WASHINGTON.—Senator Lodge has prepared a resolution proposing that the Senate should declare that the League of Nations Draft be not approved and that the American Commissioners be urged to proceed immediately with the work of concluding peace with Germany.

America and France.

Improved Feelings Towards League.

LONDON, March 5.

The progress of President Wilson's visit to America is followed with interest in France and is significant of improved feeling of the French towards the idea of the League of Nations.

Cable Delays.

LONDON, March 2.

In the House of Commons, Mr. Illingworth, replying to Mr. Ramaden, an regards cable delays to the Far East, said that heavy delays were due to several causes. Firstly, traffic was two and a half times greater than before the war. A large proportion of the traffic was Government work taking precedence over private cables. Secondly, owing to the stoppage of auxiliary routes "via" Russia and Germany, the whole traffic was concentrated upon the cable, of which two out of seven from the United Kingdom were at present interrupted. But every effort was being made to restore them. Government Departments had been urged to reduce cable traffic. Furthermore, the Post Office was endeavouring to supplement cables by an auxiliary wireless service through existing Government stations. In the House of Commons, replying to Colonel Yates, Mr. Fisher, for Mr. Montagu, stated, as far as he was aware, there was no likelihood of the Tibetan question being brought up at the Peace Conference. The Government was fully alive to the importance of reaching a satisfactory settlement of this question, but he was unable to say what steps it might be desirable to take. Mr. Fisher pointed out that a temporary truce between the Chinese and the Tibetan forces in East Tibet was concluded in August last.

H. H. the Maharaja of Bikanir.

H. H. The Maharaja of Bikanir to-day lunched with their Majesties.

Received by His Majesty.

Major-General G. F. Macmunn was to-day received by His Majesty.

Indian Troops in War.

Tribute by Mr. Fortescue.

Lecturing before the Royal Institution, Mr. J. W. Fortescue paid a very high tribute to the part played by Indian troops in the recent war, in which, he declared, India had rendered enormous service, her troops had shown astonishing gallantry, and her Chiefs, a loyalty for which we ought to be devoutly thankful. He believed that the King had contributed not a little to that great result. He was with His Majesty in India in 1911. The King went to India against the wishes of his Ministers. He was perfectly sure that he could render a service and being anxious to bring India closer to England His Majesty led a wearing life. During the first three weeks of his visit, he had never a moment to himself. He was giving interviews to Indian Rulers everyday and all day, and always looked happy and glad to see them. The devotion with which His Majesty was regarded by all great Indian Chiefs, all of whom came forward in the war, was very touching.

British Consul Attacked.

Subsequently Released.

LONDON, March 3.

HONGKONG.—The British Consul at Kweilin, while endeavouring to quell a Chinese disturbance, was attacked and bound by Chinese soldiers, the Consul was subsequently released. The Chinese authorities summarily shot fourteen culprits.

The Rowlett Bills.

Non-official Indian Members' Resolution.

BOMBAY, March 11.
The Association of non-official Indian members of the Bombay Legislative Council has unanimously resolved at a meeting to-day to request their representatives at the Imperial Legislative Council viz. Mr V J Patel, Sir Dinshaw Wacha and Mr. M A Jinnah to express their emphatic protest against the Rowlett Bills at the Council.

Nagpur Public Meeting.

NAGPUR, March 10.
A Public meeting was held in the Town Hall to-night Dr. Cour, President of the Nagpur Municipality presiding to protest against the Rowlett Bills, despite amendments of the Select Committee. All elected members of the Local Legislative Council took part by proposing or seconding resolutions or by sending messages of sympathy. The first resolution received the indignation protest against the Bills declaring their principle and policy as subversive of elementary rights of subjects and giving timely warning that the Government's persistence on the strength of Official majority quelling the combined unanimous protest of peoples representatives and peoples themselves as expressed in numerous meetings held all over India, will lead to sullen discontent. The second resolution urges the Government to drop the bills and requests the peoples representatives to oppose the Bills to the utmost limit.

The Blind Relief Association.

BOMBAY, March 11.
With a view to starting systematic work for prevention, cure and relief of blindness an association called "The Blind Relief Association" has been inaugurated here with the Hon'ble Mr. Gokuldas Parakh as its Chairman. It is estimated that blindness is more prevalent in India than in the western countries and the causes to great extent are preventable. Yet no systematic effort has hitherto been made for prevention, cure or relief of the unfortunate blind. The Association has secured the services of two experienced eye specialists Drs. Prabhakar and Chhatrapati, and has enlisted the co-operation of Mr. C. G. Henderson, I. C. S., of Nasik who has been doing a good deal of practical work in this connection. The scheme proposed by the organizers is an ambitious one. It embraces all measures necessary for preventing and curing blindness by spread of knowledge on the subject of the precautions necessary for avoiding eye disease and ameliorating and improving the condition of those suffering from total or partial blindness.

S. S. "Oriondo".

It is notified by the Controller of passages that information has been received from the Admiralty that the S. S. "Oriondo" an orient liner of 14,500 tons is being sent to convey passengers from Bombay to London. She has accommodation as follows:- First Class 336, Second Class 117, Third Class 476. She will carry women and children and men included in the same priority certificate. No single men can be taken. In other respects passengers will be booked strictly according to priority certificates. It is intimated by the Admiralty that the passengers accustomed to travel by higher class must put up with third class accommodation, for otherwise it will be impossible to get all urgent cases off before hot weather. Also that all possible steps will be taken to secure comfort of passengers. The steamer is expected to sail in the second week of April. Applications for passages accompanied by priority certificates should be made to Messrs Mackinnon Mackenzie and Company Bombay. Each applicant should state which class he prefers, and whether if unable to obtain first or second class accommodation he is ready to travel third. Medical certificates will not be required. First and second class fares will be same as the revised P. and O. fares and third class fares will be Rs. 450.

Matrimonial Suit.

BOMBAY, March 10.
Mr. Justice Macleod at the High Court on Monday disposed of a matrimonial suit filed by Captain A. H. Trejman against Mrs. Trejman, respondent, and Lieutenant Commander S. Homes and Mr. Newton co-respondents. On the case being called the petitioner's counsel said that the petitioner had been advised that he had not sufficient evidence to prove misconduct and asked that the petition be dismissed with costs. Counsel for the first respondent said that the fact was that petitioner had no evidence at all. Counsel for the first and second respondents asked that their clients be put in the witness box and given opportunity of denying the allegations made on oath. They submitted that having had serious allegations made against them they had the right of publicly denying them. Judge pointed out they had already done so in their statement in answers. It was pointed out that those statements were set on oath but solemn affirmations. The petition was dismissed with costs.

Aga Khan and Mesopotamia.

BOMBAY, March 11.
H. H. the Aga Khan has sent the following cable dated the 25th February to a correspondent in Bombay with a request that it may be given publicity:—"Please deny as never true my candidature for the Mesopotamia throne. The whole thing is a cock and bull story, and has no foundation.—Aga Khan."

The Satyagraha Sabha.

468 Men Entitled.

BOMBAY, March 11.
At the Satyagraha Sabha, Bombay, the total number of signatories stood yesterday at 468, out of whom 245 are from Bombay and 123 from Mofussil. This does not include the Karachi names. The Hon'ble Mr. K. V. Rangaswamy Iyer has signed the Satyagraha pledge.

The Post-master of Karachi Cantonment Workshop Post Office has been sentenced to two years rigorous imprisonment for misappropriation of three sums handed to him by the workmen in the railway workshop for transmission to their relatives in the Punjab.

An Investment Sale.
Interesting Auction at Lahore.

LAHORE, March 10.
In pursuance to the order of the Hon'ble Mr. Justice Broadway, an auction of the assets of the Pioneer Investment Company, consisting of different shares in a number of concerns under the same or allied directorate, as that of the Peoples Bank, took place to-day, in the Chief Court. All assets were pledged to the Peoples Bank as security for the loan advanced by the latter bank to the Investment Company. The result of the auction was as follows:—560 preference and 690 ordinary shares of the Cawnpore Flour Mills of Rs. 100 each all full paid were sold to a Cawnpore Banker for Rs. 40,000 and Rs. 61,000 respectively. 17½ shares of Rs. 250 each fully paid up of the Lahore Spinning and Weaving Mills were sold to Mr. Obard, Barrister at Law, for Rs. 10 only for the whole lot. 1,145 shares of the Amritsar Bank of Rs. 35 paid up were sold to Lala Harkishan Lal for only Rs. 6 for the whole lot. The most valuable asset of Investment Company was 1,003 fully paid-up shares of the Punjab Cotton Press each of the nominal value of Rs. 500. They were sold in 16 lots, and the whole lot was purchased for six lakhs fortyone thousand rupees by Mr. Billimoria, Official Liquidator, Peoples Bank, against the amount of the bank's claim as mortgages as allowed by the Chief Court. This will enable the Peoples Bank to become full owners instead of mere mortgages of these shares and any further appreciation in value of these shares will benefit the creditors and shareholders.

Lahore Municipality.

Non-Official Members Attitude Criticized.

LAHORE, March 10.
The Indian papers comment strongly on the action of the non-official members of the Lahore Municipality on Saturday last in electing, by a large majority, the Deputy Commissioner of Lahore as Official President, vice Mr. Tillinton President, Deputy Commissioner, going on leave. Mr. Tillinton made it clear that the Government would not have an official President unless elected by a large majority. In view of racial feeling and party factions a large majority of Commissioners decided to have an official president.

The Moderate Party.

Conference Postponed.

CALCUTTA, March 10.
At a meeting of the Reception Committee of the second session of the All-India Conference of the Moderate Party held yesterday under the presidency of Sir Binod Mitter the following resolution was passed:—That regard being had to representations received from some of the moderate leaders in Bengal and other provinces who expressed the opinion that it was desirable not to hold the All-India Conference before the introduction of the Indian Reform Bill in Parliament, it is resolved that the holding of next Conference be postponed to a date to be fixed hereafter.

A Daring Dacoity.

Serious Loss of Life.

CALCUTTA, March 11.
Report of a daring dacoity attended with murder has reached here from Bogra. It is reported that on Sunday night a number of dacoits raided the house of the late lower Chunder Saha, a money-lender of village Manichuk, only three miles from Bogra town. Durwan and servants of the house offered resistance upon which dacoits began to assault the inmates indiscriminately. Three women were murderously assaulted and Durwan and a servant were killed. No arrests were made.

Rangoon Rice Market.

RANGOON, March 10.
The rice market rose again to-day but relaxed slightly the prices being March Rs. 325 and Rs. 328, April Rs. 328, and Rs. 326, May Rs. 322-80, and Rs. 331, three months rice at Rs. 335. During the day no business was done in small mills or Meeden. Licenses for 3,000 tons to Calcutta have been issued. Paddy is firm at Rs. 138 rail and Rs. 130-131 boat.

RANGOON, March 11.
The rice market to-day registered a fall of Rs. 2 in each of the principal quotations. Three months rice remained at Rs. 335, yesterday's price, but March was done at Rs. 320, April Rs. 323, and May Rs. 330. It was stated that millers had stopped buying and they did no sale. Small Mills also were slack, and were offered at Rs. 337-8-0, and Meeden at Rs. 342-8-0, with buyers at Rs. 2-8-0 below these figures. Speculators' bargains were 10,000 bags March at Rs. 220-321, 13,000 April at Rs. 327, and 10,000 May at Rs. 329-330. Paddy continues firm.

Facilities to Report Government News.

BANGALORE, March 10.
As a result of representations made by various newspaper representatives regarding facilities to report Mysore Government news and functions, Mr. Bannerjee, it is stated, has passed orders which it is feared will affect correspondents who are entitled at present to entry to the press room and will put obstacles in the way of professional journalism.

The Panchamas.

BANGALORE, March 11.
The sixth Mysore Provincial Panchama Conference and Educational Industrial and Agricultural exhibition will be held at Melkote on the 16th and 17th instant. It is understood that important resolutions urging representation of Panchamas in local and municipal bodies, admission of Panchama children in all public schools and removal of disabilities will be discussed.

Muslim League's Meeting.

LUCKNOW, March 10.
The Council of the Muslim League at its meeting on the 9th elected 35 members the batch (?) to consist of Messrs. Hadrat Mohani, X. G. M. Bhurgri, M. A. Anasazi, Yakub Hassan, Mahomed Ali, Shuaib Qureshi, Rahmar Siddique and Musana Abdolhadi. The next meeting of the Council to consider the resignation of the president and the Secretary and to fill those casual vacancies is fixed for 23rd March.

నర్ రవీంద్ర నాథ్ ఠాకూరుగారి యువన్యాసము.

వనసంక్షేమము.

నిన్న సాయంకాలము గోల్డేహాల్స్ 'రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారు వనసంక్షేమము అను విషయమును యువన్యాసించి ఠాకూరుగారు భారతీయుల ముఖ్యనివాసస్థలములు వనములేయనియు, వారి కావ్రుములన్నియు అచ్చటనే వృద్ధిపొందెననియు వనములే విజ్ఞానమును మూలస్థానములు యందు ననియు, వనవాసులకు వన మెంతయు రక్ష్యముగనుండి భగవంతుని కేయనోతులతో చాటుచు, వారలకు ఉత్సాహమును కలుగజేయుచుండె ననియు చెప్పచు, రఘువంశము, వనవంశము, కాదంబి, కాకుంఠిల మొదలగు గ్రంథములలో ప్రకృతియందు తమకు గల యభిరుచిలను కవులెత ఉత్సాహముతో కనపరచిరి స్పష్టపరిచిరి. వనకీర్తనల సాగమును కాకుంఠల నాటకము లో కాలిదాసు మహాకవిశ్రేష్ఠానందముగ వర్ణించె ననియు, కాలిదాసుకాలములో హిందూదేశము గరిష్ఠ ఖ్యాతిక స్థితిలో నుండెనట్లు కవిపించుచున్నది. సాధులయొక్కయు, రాజులయొక్కయు సాగమునుగూర్చి కర్ణింప బడెదండగ నే రఘువంశ రాజు జీవిత చరిత్రము ముందుగా వనకీర్తనతో మొదలు పెట్టబడినది. మనసాంధ్య జీవితమందయు వనకీర్తన జీవితము పైననే ఆధారపడియుండెను. విరక్తియే సాఖ్యమునకు మార్గము. అందుచేతనే కవియొక్క వికృత్యగురు సందర్శించును. తపోవనము కాంతరసభరితమయినది. అందుకు ఉదాహరణములను జూపించుచు కొంత సేపువ్యాసించినది రాత్రి సభముగ నెను.

బహుజనులమతము.

నర్ రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారు

ఈనెల ఎనిమిదవతేదీ సాయంకాలము మైసూరు యువ రాజుగారు పాఠశాలసభవారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన సభ కథ్యక్షత వహించిరి. "హిందూదేశములోని బహుజనులమతము"ను గూర్చి నర్ రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారు యువన్యాసమును గంటున్న రవీంద్రుని జరిపిరి. నర్ నారాయణ చంద్రాచార్యురగారు మాన్యుగు బహుసంఖ్యాకుల సభకు విచ్చేసిరి.

రవీంద్ర కవిశేఖరు, సుప్రసిద్ధులను ముగించిన తరువాత యువరాజుగారు రిట్లు సూచించిరి: క్రిమియాద్వందన రవీంద్ర కవిశేఖరుని స్మృతిపావనద్వైతము, భారతభృతమైన యువన్యాసము మీరు కడుశ్రద్ధతో వినియేయుండిరి. బహుజనులమతముయొక్క మూలాధారమును గూర్చి కవిశేఖరుడు విమర్శించెను. హిందూదేశములోని బహుజనులమతములోని ఒకమతమును ప్రకటనగా విశదీకరించెను. ఏకరంగతావినైసను, ఏకాంతివాదినైసను, తిరస్కారభావముతో చూడదగదనియు, వారితో సాంకేతికము అవలంబించియనుచు, మాన్యుగు నూతనాంతములను మనము నేర్చుకొని భావికాలపు యువజనకోటికి బోధింపవలయును. సింహురతుషీయైన నిరుపేదరికపు న్యాయులు జాతి నోకదానిని గూర్చి వినియున్నాము. వారలను మనము రహస్యములను గ్రహించుటగాని, అందు కలసి లబ్ధిపొందుటగాని లేదు.

ఈ మతముయొక్క సరళత ఋషాశ్రయ మధుర్యము భక్తి ప్రేమ మాన్యుగు వానిచే నరయుగములో విఖ్యాతిగాంచిన మనీషి, మహాకవిశేఖరుడగు నర్ రవీంద్రనాథ ఠాకూరు వంటి మహనీయుని సహితము అచ్చట పరచెను. నిన్ను జాతులయొక్క "బహుజనుల మతము"ను ప్రకటనగా చదివి అందరి న్యాయములను బహిరంగపరచిన, వివిధజాతుల కైక మర్యాదగలగును. సర్వజనులకును ఒకే విధమగు అధ్యాత్మిక భావములను విజ్ఞానమును కలుగును. ప్రస్తుతము భారతీయుల మనముల సాంప్రదించుచున్న సమస్యలు కవిశేఖరుని విమర్శనల కల్గి గ్రామ్యాములై చాలల భావన మనకు కలుగజేసినది. ఈస్థల సందర్భస్థాన మిటుకు వచ్చుట కలసి వీరికి చాల అసౌఖ్యము కలిగినది. అట్టి బాధలపైన సరకు జేయక మనస్థానము సంగీకరించినంతలకు మనము కృతజ్ఞులము లేమియున్నాము. వీరికి భోజనపురములో నున్న కాంతి విశేష శాస్త్రము సంబంధములనుచేతన, వీరి మనమును ఎప్పుడును ఆశ్రయవిషయము పనిజేయుచుండుటచేతన, మనము వీరిని ఎంత ఆపదలచిన అంత అసౌఖ్యము మనమునకు కలుగును. ఇప్పుడేదలెనే, ఇకముందుకు వీరి విద్యాస్థలములను, న్యాయ రక్షణముల మనకు ప్రసాదించ కొరకున్నాము. మీ అందరి వత్తుమనను, వీరికి సామర్యమును, చిరాయువును, కోరవచ్చును" అని యువరాజుగారు యువన్యాసించిరి.

పాఠశాల సభాధ్యక్షులు తల్పార్థులూదరుగారు, యువరాజుగారికి, నర్ రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారికి నందనములపర్చిరి.

మదరాసు శాసనసభ.

ప్రశ్నోత్తరములు.

(నిన్నటితరువాయి)

గౌ. భానుబహద్రు ఎ. టి. జి. ఎమ్.

అనాచుడు తండ్రి మరక్కయ్యగారు

(12) ప్ర-యలబాదులోని మాలపురమునందు పోలీసు

వారు మాపీలలను చంపిన విషయముగూర్చి

ఉ-మాపీలల అల్లరి ఫిరేవరి 7-వ తేదీ ఉదయము ప్రారంభమైనది యూహించవలసియున్నది. వీరిలో 9 గురు, ఇదివరకు సేరకడ కేసులు వేసిన యాజమాన్యమున, ఈరిని విశేషము లగు కొందరు సంబంధితులైన బోన కాశిరి. వీరు కత్తులు, బాగులు వైకొని కిగురు సంబంధితులను అంతము జొందించి, ఒకనిని గాఢముగా గాయపరచి, జీవాలయములో కొంతభాగమును కాల్చివేసిరి. పొందలూరువార్డుమున బోవుము వీరు ఇరువురిని చంపి, కొన్ని గృహములను కాల్చి యొక గుడి పెట్టా జేరిరి. ఇచ్చటనే వీరిని మాలపురము స్పెషలు పోలీసువారు చుట్టుముట్టిరి. రాత్రియగునట్టి కల్లీబొనుండి యొకవటాలము వచ్చినది. మరునాటి యుదయము జిల్లామేజిస్ట్రేటు అల్లరి వాండ్రను అచ్చటినుండి తొలగించుటకై యొక ఫిల్ట్ర ఫిరింగిని తెచ్చుటకు నిశ్చయించెను. ఫిరింగి వచ్చుచున్న దని యాజమా మాపీలలను తెదరించెను. కాని, వారు లోపలినుండి వచ్చుటకు నిరాకరించి, కత్తువులతో కత్తిరిట్టి పోరాడెడి మని నుడిగిరి. ఫిరింగి పాటుంకాలము కి గంటలకు వచ్చినది. కొన్ని ఫిరింగి ప్రేల్పుబడిన పిమ్మట మోస్తాము తలపు తెలిసిరి. తరువాత వారు యెదిరించిరి. కొంతసేపు రైఫిలు కాల్పుబడినపిమ్మట, వీరున్న గుడిపె వశపరుచుకొనబడినది. అందులో 9 గురు మర తింపిరియు, ఒకనికి గాయములతిగిలి మరునాడే మర తించెను.

ఈవిషయముకు పరిశోధన మింకను ముగియలేదు. రిపోర్టు వచ్చినపిమ్మట ఈవిషయముకు కాగితములను ప్రక టించువిషయమై ప్రభుత్వమువారు యోచించెదరు.

(17) ప్ర. నెల 1-కి 75 రూపాయలకు తక్కువ తీసి నును సంపాదించువారికి యుద్ధభృతి నొసంగు విషయము గూర్చి-

ఉ. ఈమాతన సమనంబుట ప్రస్తుత ఆర్థికస్థితినిబట్టి రుద్దభము.

గౌ. బి. బి. ఎమ్. రామచంద్రరావుగారు.

(24) ప్ర-చుదిల్లపట్టణము మ్యూనిసిపాలిటీ వారు డ్రె యినేజి అభివృద్ధికై 60,000 రూప్యములు ప్రభుత్వము వారిని కోరిన విషయముగూర్చి

(ఉ)-1917-8 ఫి.బేరెసెలలో వీరు 60,900 రూప్య ములను సంపాదించినది ప్రభుత్వమువారిని కోరి. ప్లానులు, ఎస్టి మేములు జరిగిన పిమ్మట మరల సరభాస్తుచేయుమని తెలిప బడినది ఆ యునిసిపాలిటీవారింతరకు గ్రాంటుకై దరఖాస్తు జేసినట్లు కానరాదు.

గౌ. రామచంద్రరావు గారు.

26-ప్ర-సరసారావుపేట; పెద్దాపురము నీటిసప్లయ స్కీములగూర్చి-

(ఉ)-సరసారావుపేట నీటిసప్లయ స్కీమును కట్టిన దుర్బుని డివార్డుమెంటువారు తయారుజేయుచున్నారు ఈ పనులపై 14,000 రూప్యములు వ్యయపరచబడినది. 1919-20 సంవత్సరపు వ్యయమునకు 24,800 రూప్యము లొసంగబడినది పెద్దాపురములోని స్కీమునుగూర్చి కానిటరీ ఇంజనీరు యోచన నక్రింద నున్నది.

28 - ప్ర - కానిటరీ ఇంజనీరు యొక్క 1919-20 సంవ త్సరపు కార్యక్రమము గూర్చి.

ఉ-కార్యక్రమము తయారగుచున్నది. ఈతకు పరి శోధించు నీటిసప్లయ స్కీమును తయారుజేసి ప్రతికల కంపు యును.

27 - ప్ర-గోదావరి పడమటి డెల్టాలోని వ్యావసాయికా చారముల గూర్చి 1018 సంవత్సరమున స్పెషలు ఆఫీ సరు పంపిన రిపోర్టును, టూపోగారి 1916, 1917 సంవత్సర ముల రిపోర్టులను ప్రభుత్వపు టుల్లెవులను చేతుక పూర్వము ప్రకటింపబడిన విషయముగూర్చి.

ఉ-స్పెషల్ ఆఫీసు రిపోర్టు యొక్కను ప్రభుత్వమువారి కి చేరలేదు. ప్రభుత్వపు టుల్లెవులను చేతుక పూర్వము తీసిని ప్రచురించుట సంబంధముగ లేదు. 1916-17 సంవత్సరము లలో జరిగిన పరిశోధనను సంపూర్ణముగ నుండుటచే, మరల దీనిని 1918 సంవత్సరమున గూడ జరుపు టవసరమైనది.

28 - ప్ర - ప్రాథమిక విద్యావిషయముకు కానన మెప్పు దుపరచింపబడును?

ఉ-ప్రాథమిక ప్రభుత్వమువారిచే యీ విషయమున తయారు చేయబడిన చిత్తు కాననము భారత ప్రభుత్వమువారిచే యీ విషయముచున్నది.

29-ప్ర-ఏకైక రూపాయి మార్పుకు కేర్పరచబడిన సం ఘము గూర్చి.

ఉ-ఈ సంఘమువారి సూచనలు 1918, ఆగష్టు 17-న తేదీని ప్రభుత్వమువారి కందినవి. గవర్న మెంటువారు ఏకైక టో నీవిషయమై ముత్తరప్రభుత్వ తరములను జరుపుచున్నారు. ఈ విషయమై ఆర్థికతెప్పడొసంగబడునో ప్రభుత్వమువారు చెప్పజాలరు. ఏకైక టో నీవల వచ్చిన పిమ్మట వీరిని ప్రచు రించి విషయ ములో వివరింపబడును.

గౌ. బి. వి. నరసింహ అయ్యగారు.

30-ప్ర-జిల్లా జడ్జియరు క్రీనిశానరావు గారు భారత జేతమున సుదిగట్టితి "అను గ్రంథమున ప్రచురించు విషయము గూర్చి-

ఉ-ప్రభుత్వమువారి కి విషయము తెలియును వీరు గ్రంథమునకును అనువుకై దరఖాస్తు చేయలేదు. ఈ విషయమై సమాధానము మెసంబడి వారిచే ప్రాకు బడినది.

31-ప్ర-జిల్లా జడ్జియరు క్రీనిశానరావు గారు భారత జేతమున సుదిగట్టితి "అను గ్రంథమున ప్రచురించు విషయము గూర్చి-

ఉ - ఈవిషయమై 1919-20 సంవత్సరపు బడ్జెటులో 20,000 రూపాయ తీర్మానము చేయబడినది.

34-ప్ర - రాజధానియందలి ప్రధానపట్టణమునకు, ఇతరప్రజాక్షేత్రములలో కిరసరాములు కలవునూర్చి.

ఉ - కిరసరాములు కలవునన ప్రజలు పడుచున్న విక్రమములనుగూర్చి ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు. కాని, ముచ్చ టను అల్లము జరిగినవన విషయము తెలియలేదు.

37-ప్ర - రైలురేట్లు తగ్గించువిషయముగూర్చి.

ఉ - రైలుయాలమున వివిధ ప్రజాక్షేత్రములను బోవు ఆహారపదార్థముల ధరలు రైలు రేట్లవలన వృద్ధి పడు నని ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు. ఈ విషయము రైల్వేబోర్డు వారికి తెలియజేయబడెను. అందు మూలమున పంపాలు నాగపూరురైల్వేలో ధాన్యమును తీసికొనినప్పుడు ధరలు చాలవలకు తగ్గింపబడినవి. నీవిలు సప్లయను డైరెక్టును సర్టిఫి కేటును గలిగియుండిన గాని, ఆహారపదార్థముల కమిషనరు అనుమతి గలిగియుండిన గాని, అట్టి ఆహారపదార్థములను మునుగు 1-కి 2 మెసల యొక్కకు వార్షి యంతినిండి విధింపబడె యందున రైల్వేబోర్డువారు కాసిందిరి.

గౌ. టి. రంగాచార్యులు.

43-ప్ర- రాజధానియందు ఆహార పదార్థములను చిల్ల రగా విక్రయించుటకు రేట్లు విధించు విషయముగూర్చి.

ఉ - ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు యోచించిరి. కాని, యీవిధముగ చర్య కై కొనుట వాంఛనీయును కాదని వీరు అభిప్రాయము.

44- ప్ర - ప్రభుత్వమువారి పర్యవేక్షణలో మానుట గూర్చి-

ఉ-ఈమాటు ఆచారము ప్రభుత్వమువారు వదల నిచ్చగించెను.

గౌ. బొబ్బిలిరావుగారు

56-ప్ర-విశాఖపట్టణము ఏకైకస్థాన పరిశోధక క్షవనా యు డైరెక్టును నిర్మించువిషయముగూర్చి-

ఉ-విశాఖపట్టణము కత్తెక యిటీవల ప్రభుత్వము వారికి పంపిన సూచనలూర్చి ఆలోచన జరిగినది. కాని యిండు లకు తగిన ఉద్యోగులు లేకపోవుటచే, యీ సూచన ననుస రించుట చుస్సాగ్య మైనది.

57-ప్ర-విశాఖపట్టణము ఏకైకస్థాన ఆరమ్మ-పాపు లను తగ్గించు విషయము గూర్చి:-

ఉ-ఆరమ్మ-పాపులకు పెట్టుటకు యూర్పము పుత్రి వత్సరమున యీవిషయమైన రిన్యూబోర్డువారు ఆజిల్లాకలె క్టరుతో యోచించుచుండురు. విశాఖపట్టణము ఏకైకస్థాన 1901-02 సంవత్సరములో 1068 ముందగా, 1918-19 సంవ త్సరములో 218 వరకు తగ్గింపబడినది.

1919-20 సంవత్సరములో 128 ముందు మూర్తిమె పెట్టరలెనని సూచించ బడినది. ప్రజలు కోరిన ప్రజాక్షేత్రములలో యీపాపులు పెట్టుబడినవి నమ్ముటకు తగిన కారణములేదు.

58-విశాఖపట్టణము చుట్టు కాల్పు విషయము గూర్చి.

ఉ - ఇనప్పట్టణము మార్పులేక, కిరసరావలూర్చి కారులను తమ స్కూలు భవనములలో బాగులు చుట్టులు కాల్పుకుండున డైరెక్టు చేయవలెనని కట్టిన ఇన్వెన్షన్ డైరెక్టు 1914 సంవత్సరమున నొకప్రకటన నంపియుం డెను.

గౌ. పి. శివరావుగారు.

60 - ప్ర - ఇండియను రిఫైనుమెంటు రూపల స్థితి నిగూర్చి సీనియరు గవర్న మెంటు ఇన్వెన్షన్లుచంపిన రిపోర్టును గూర్చి.

ఉ - రైల్వే బోర్డు నుండి ప్రభుత్వము వారికింకన ఎట్టి సమాచారమున తెలియరాలేదు. ప్రభుత్వ మువారు పరిశోధనము గావించురు.

61-ప్ర-ప్రాథమిక సంఘములలోని యాభాధ్యాయుల యుపకార వేతనములగూర్చి.

ఉ-ప్రావిడెంటు ఫుడు వీరికి బాధకారియని ప్రభు త్వమువారి అభిప్రాయము. వీరి విషయమున స్పెషలు విధాన మున తయారుచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు రెజిచర్యను గావించ జాలరు.

64-ప్ర-కృష్ణానది కర్నూలుకు విశ్వమును దిగుమతి చేయు విషయముగూర్చి-

ఉ-కర్నూలుపట్టణమున విశ్వపుధర చాల ఎక్కు వగు నున్నదని ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు.

కృష్ణాజిల్లాలోని కర్నూలుకు విశ్వమును నింపు కర్త వలను మానమునకు 5000 బస్తాలకును యెగుమతి చేయు నటుల ఏర్పాటు చేయబడినది. ఫి.బేరె 3 తేదీనుండి కృష్ణా జిల్లాలోని కర్నూలుకు విశ్వమునకు 1600 బస్తాలకు కట్టిఫీట్ టును సంగబడినది. వీరిని సప్లయ డైరెక్టు ఈ క్షేత్రపులతో ప్రభుత్వమువారు శోక్యము కలగజేసికొనజాలరు.

గౌ. సేకడ జమిందారు గారు

74 - ప్ర - జనులూరు ప్రత్యేక సంవలముగ శిష్ట రచువిషయము గూర్చి.

ఉ - విశాఖపట్టణము ఏకైకస్థాన జేతములను జనులూరు మండలముగ జేయ విషయము ప్రభుత్వమువారియోచనక్రింద నున్నది కాని జనులూరు ఏకైకస్థానండ్ల ప్రత్యేకతగియు మం డలముగ జేయవిషయమై వీరు యోచించజాలరు.

76-ప్ర-పుత్తెపురము డివిజనులో ఒకధామము కొద్ద భామగా జేయవలసినదని విషయముగూర్చి

ఉ-1918 ఆగష్టు 18 తేదీనకు 104-వ ప్రశ్న కొనంగ బడిన యుత్తరమును చూడవలెను. (సశేషము)

గమనింపుడు గమనింపుడు

వపుకొలెక పేనాల ధర తగ్గించబడినది.

బ్లాక్ బర్డు రు. 8-8-0, స్వాక్ రు. 7, నాటర్ మెక్ రు. 7-8-0, నాటర్ మెక్ (శిష్టికేక్ సెక్స్ ఫిల్లింగ్) రు. 10-8-0, సెప్టాక్ 210 రు. 4, ఆరెక్టాక్ (డ్రా రు. 2-12-0. (1514) గింబరచ్చ, వైమరచ్చ, తిమిళిక్కేడి, చువ్రాన.

మదరాసు కార్పొరేషను నో టీ సు.

భూములమీద యిడ్లమీద వన్ను

1919-20 సంవత్సరమునకు చెన్నకరమున

20 మ్యూనిసిపలు డివిజనులకు సంబంధించిన భూముల యిడ్లముగమును వన్నును తెలుపు

లెక్కలు సిద్ధముగ నున్నవి. చూడదలచినవారు మ్యూనిసిపలు ఆఫీసులో ఆదివారములలోను సెలవు

దినములలోను తప్ప తక్కినదినములలో వగలు 11 మొదలు సాయంకాలము 4 గంటలలోపున

ఎన్నడైనను వచ్చి చూడవచ్చును. ఈ నోటీసు తేదీ మొదలుకొనిగాని 1904 వ సంవత్సరము

చెన్నపురి 3 వ మ్యూనిసిపలు చట్టము 137 వ సెక్షను ప్రకారము పంపబడు నో టీ సు తేదీ మొదలుకొనిగాని 14 రోజులలోగా అపీలు చేయ

వలెను. పన్ను మొత్తము రు 5 లకు మించినచో సగముమునుగా ధరావతు చేయవలెను. లేనిచో అపీలు చెల్లదు. అపీలు విచారణతేదీ ఆసామీలకు

తెలుపబడును.

చెన్నపురి కార్పొరేషను } ఎం. బజులల్లా

రిన్యూకాభ } 6-8-1919

రిన్యూకాభ } విన్యూకాభ

రిన్యూకాభ } విన్యూకాభ

రిన్యూకాభ } విన్యూకాభ

రిన్యూకాభ } విన్యూకాభ

లోక

గర్భాశయ రోగనివారణి:— శ్రీలక్ష్మి గలగు
ముత్యాల బహిష్కారమును, అకాలబహిష్కారమును, మైలకా
గాను, తక్కువగాను పోవుట, కుసుమకోగము, సంకాపనము
రక్షణమున, మలబద్ధము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు,
అలకాళ్లు, అలచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మవ్యాధి
లను తుడుపును.

పెద్దబుడ్డి రూ. 3.0-0. చిన్నది రూ. 1-10-0

అమృత

రక్తస్పృశి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ
కము, అశీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ
వణములు, ముఖసంకటములు, నిస్సర్తువ, కడుపులో మంట
మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంచిన
మోక్షమును చేజిక్కును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రూ. 2.0-0. చిన్నది రూ. 1-10-0.

అర్క

జ్వర నివారణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-2-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద బౌద్ధశాల,
88, పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసుకోడ్డు, నిఘంటూరు, మద్రాస్.
1866 ప్రాంతి: 3, బండరు వీధి, మద్రాసు.

పాళ్ళపు వేంకటాచల పనితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు.

1. లక్ష్మీనిలాసరసము:— లక్షోపశుల ప్లేగు రోగులు
ఈ లక్ష్మీనిలాస రసమువలన నిరోగులై యున్నారు. ఒక
యొక లక్ష్మీనిలాస రసముగల సీసా తపయొద్ద నుండేనేని
ప్లేగుకు ప్రత్యేకమైన సిద్ధాపథము వేంకటాచల వేదని తామే
సంతోషముగ బల్కుకలము. దీనివల్లము, మామర వాల్చక
జ్వరములు, నవ్వి సాతము మొదలగునవి తప్పుక గణముగను.
సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచాం. (594)
2. శ్రీవాస తైలం:— ప్లేగు గడ్డకము, సంజల నొప్పి
పోవుటకును మంచియందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇంచాం.
3. కైశ్యోక రాసనం:— వీరిని నేనించినప్పటికించియే
మూత్రమున కట్టక (కలక) వాంతివేడి, కీరవేడి, అశీర్ణ
వేడియు నుదము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచాం.
4. బాలనఖోదయము:— చిడ్డలకు బలకారి; తియ్యో
మండు, మందము, మలబద్ధము, అశీర్ణ వేడి, కృత్త్యము, కడు
పుబ్బియుండుట, ఆకలితనండుట మొదలగునవి నుజుమయి
చిడ్డల పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇంచాం
5. లోకానయనారకస్తూరిమాత్రము:— చిడ్డలకు వయ
స్సు ముడిపడవారి, బాలింతలకు ఉత్తమ నుజు
కారి. మందము, పడేము, దగ్గు, అశీర్ణము, కీర
కాతం, పొర్చివాముపు, మలబద్ధ, జ్వరం,
చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యింక
ననేక రోగములకు నుజుమ చేయును. (801)

280 మాత్రము గల సీసా 0-4-0
తపాను కర్పణ 6-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-14-0
" " 25-కి 5-5-0
ప్రతి బౌద్ధమతానికి కూడ అనుపానము తగునుక పంపించును.
శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

అద్భుత నివారణి.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎలెక్ట్రోటానిక్ వెరబుస్
ఇది బలహీను
లకును నీరస
లకును మందు.
నిద్ర తీయందు
ట, జ్ఞాపకము
తక్కువగను,
మెదడు బిచ్చ
గా నుండుట,
కనియందంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సర్తువ, బలహీనము,
అయాసము, కుళ్లనొప్పులు, విద్యాధులకు, ఉపాధ్యాయులకు, ములఖ్యగుమస్తాలకు, వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొద
లగు వారికి ప్రత్యేకమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక
వేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినకే
ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోత్రువ ఒకమారు పరీక్షించును.
25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0
శీతము! పరి మ శీ ద్ర వ్య ము ల రా జా ననీనము!

ఆటో డిల్ బహర్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వ
వాసనయును కలదు. ఆలోకహోసారాయి మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము బాత్రికాతేను. చేతిగుడ్డలో గాని చొ
క్కాయ వ్రేనగాని 2-8 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక వందన
వము మధ్యలోనుంటే యెంత నుఖమయిన వాసనను అను
భవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు ఈ
వేనియుండినా యీ ఆటో డిల్ బహర్ యొక్క వాసన ప్రాశ
స్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.
వెల 3 ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి.పి. చార్జీ
" 1 ద్రాము బుడ్డి 1-కి " 0-12-0 } రూ. 0-4-0
" 3 అవున్సుబుడ్డి 1-కి " 2-0-0 } ప్రత్యేకము.
ఆంగ్లో-యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 155, జమ్నామనీడు వీధి, బొంబాయి.

బాయిలరిక్

బాయిలరిక్ లో కలుగు, పాచి, త్రుప్స,
మున్నగువాటిని పోగొట్టును. మరి త్రుప్సకును
వట్టినయిదు. ఇప్పటి, స్టీమ్ పవర్ యంత్రముల
కన్నిటికిని, బాయిలరిక్ ముఖ్యముగా నుండవలెను.
1 ద్రాములో 1 హెండ్రెడ్ వెయ్యుటు బాయి
లరిక్ యుండును. 1 ద్రాము వెల రూ 40-0-0
లు. వీటికి మార్షలుసన్నువారొక్కరే, మొత్త, తని,
ఏజంట్లు. వీరి ప్రధానకార్యాలయము, ఇంగ్లాండు
దేశముననున్నది. వలయువా రిట్లు వ్రాయవలెను.
మార్షలు సన్నులందు కో
లిమిటెడ్, ఇంజనీయర్సు
(1493) 9 సెకండులైన బీచి, మదరాసు.

క్రొత్తనాటకము! [[క్రొత్త క్యాలెండరు!]

పద్మవ్యూహము.

(చిత్రావ్యూహయాది నాటకములు రచించి ప్రసాదించిన)
మహాకవి కాళ్ల కూరి నారాయణరాయ విరచితము.
భారతమంతటికిని ప్రాణతుల్యమైన అభినవ్య యుద్ధ
పుట్టము పద్మవ్యూహము మేర వర్త్యుత్వ మైననాటకముగా
రచింపబడి మహా ముద్రాపంపబడుచున్నది. ఆదినుండి యం
తములకు నర్త్యదృశ్యమైన కల్పనలతోనిండి, చదివిన కొలది
చవులు గొలుపుచు, భారతముకంటె బదిరెట్లు రసవంతముగా
నుండును. ప్రాహ్లాదాప్రాహ్లాదనివాదము, స్వరాజ్యోద్య
మము మొదలగు ప్రస్తుతాంశములు కూడ నిందు బహుచమ
తాగ్రముగా వర్ణింపబడినవి. ప్రతిపద్యమును సెనా సునిపిం
చుటయే కాక శరీరము పుంకింపజేసి మనసు పరవశ మొందిం
చును!
(1478)
వెంట నే దరభాషలకు పంపువారికి పోస్టేజీతో కూడ
1 రూపాయ. వైగా:—చక్కని క్యాలెండరు బహుమానము
సిటీప్రెస్, కాకినాడ.

ఇనుప వ్యాపారము

మా వద్ద నీళ్లగొట్టములు, హస్తముక్కు సెమెంటు
కోరతారు, అమెరికా గుండ్రపు కంబీలు, చట్టములు, కలా
యి గుట్టకంబీలు, మేకుపీస్సులు, బోల్టనట్లు, నయోరే వెవి
గు మొదలైన సామానులు అత్యుత్తమునకు సిద్ధముగా నున్నవి
వెలలకు కాగితము వ్రాయుకోరుతాము.
అబ్దుల్ అలీ మహమ్మద్ అలీ కంపెనీ,
(1412) 15, సెంటుదాసు వీధి, మదరాసు.

శ్రీకృష్ణభారతము 1511
కవిరాజు శ్రీవాద కృష్ణమూర్తి కాత్రిగారిచే మూలా
నుసారముగా నులభ్యమైన రచింప బడినది. ఇందు నన్నయాయల
భారతమున లేని కథ తెన్నీ కలవు.
1 వ సంపుటము (ఆదిసభాపర్వములు) వెల రూ. 3.0-0
2 వ సంపుటము (అరణ్యపర్వము) 3.0-0
3 వ సంపుటము (విరాటోద్యోగములు) 3.0-0
పోస్టేజీ కొనవారే భరింపవలెను. వైపు ప్రకములు రా
యల్ సైబా గ్లెజాకాగితము కాలికోలెండు. వలయువారు:
మేనేజరు, కలనల్ వీధి, రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను.

మలయు చందనము

(1251) సెకండులైన బీచి, మదరాసు
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. పత్తము లేదు. పిచికారీ
న్నగు కఠినచికిత్సల వనిలేదు. యచ్చ
వైన మా మలయచందనము ఎటువు
తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధముల
సెకండులైన బీచి, మదరాసు. డబ్బీ 1-కి 2.0-0
గంధర్వపార్శ్వ, రాజమండ్రి.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జి, మంచిమందు
డబ్బీ 1-కి రూ. 6. 12-కి రూ. 8-8. 10-కి రూ. 25.
తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మముమీద
గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్మములో గాని, గోళ్లలో
గాని బుట్టచున్న. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను
రెండు మూడు భేదములు గలవు.
గుర్తులు:—దురద, ఉంగరములవంటి మట్లు, పొక్కు
లు, రసీకాయలు, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి.
కొంచెముగా లేని శరీరమంతట వ్యాపించి నిద్రపట్టని జల
పిర్పడును.
చికిత్స:—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును
మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట ఆయుయున్నది. ఇందులకు వేయ
వలసిన వైద్యము:—1. మందు లోచర్మములోనికి పోవు
యను. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురు
గు తిరిగి పుట్టకుండ చేయవలయును.
అమృతాంజనం డిపో, 3, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

TAKE THE OFFENSIVE AGAINST CATARRH.

Many people are inclined to neglect this disease in its
early stages—don't commit such an error! Catarrh give
rise to many diseases such as—Bad Sight, Deafness,
Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Sore Throat, Influenza,
etc. To effectively cure and Catarrhal disease you "must
remove the Catarrh and that is what most remedies fail
to do. The Actina Treatment gets right to the root of the
trouble and the powerful vapour courses through even the
minutest nerves and blood-vessels in direct contact
with the affected membranes, removing the congestion,
and restoring healthy circulation. Invest Rs. 25-8 (plus
postage, etc.) in an Actina and save specialists' fees.
Valuable Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on
Disease," containing particulars of our Conditional
Trial Offer and testimonials, post free from Rai B. S.
Bhandari, M. A., Batala (India). (669)

ACTINA NATURAL TREATMENT. GET GOOD SIGHT.

by removing the cause of bad sight. Don't commit the
common error and take to spectacles as the only remedy for
eye-trouble—they will correct your sight, but what you
want some thing to cure your eyes, viz:—the Actina
Treatment. Actina has succeeded where specialists had
failed, simply because it assists, and not opposes, Nature
It is essentially a natural treatment and the hundreds of
testimonials are proof that it is a successful treatment.
To use it is simplicity itself remove the two screw
caps from the Actina instrument releasing the
powerful vapour which applied to the eyes and inhaled
through the mouth and nostrils, sets up and maintains a
good circulation in all parts of the eye, removes conges
tion and restores the organ to perfect health. It is an
unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cata
racts, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc.
Invest Rs. 25-8 in an Actina and save specialists' fees.
Valuable booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on
Disease" containing particulars of Conditional Trial
Offer and convincing testimonials post free from Actina
H. P. Sole Agency, Batala (India).
Actina Way.